Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 138
16 EKİM 1979
SALI
500 Kuruş

Sosyal demokrasinin iflası tescil edildi

- CHP çok büyük oy kaybına uğrarken AP oyların yüzde 50'ye yakınını topladı.
- Ecevit, CHP'nin yenilgisini hâlâ daha «enkaz» devralmış ve altından kalkamamış olmasıyla açıklıyor.

Gerçek (Haber Merkezi) — Seçimler CHP'nin ağır bir yenilgisiyle sonuçlandı. Bütün illerde oy kaybına uğrayan CHP'nin oyları yüzde 25 dolaylarında kalırken AP oyların yüzde 50 ye yakınını topladı. MSP'nin oylarında önemli bir azalma olurken MHP de oy kaybına uğradı.

Kesinleşen seçim sonuçlarına göre milletvekilliği seçimi yapılan illerinden tümündeki milletvekilliklerini AP'nin kazanmış olması CHP genel merkez çevrelerinde sürpriz diye nitelenirken, siyasal çevreler çoğunlukla sonucu olağan görüyorlar. CHP'nin izleyegeldiği yanlış politikalar, en güçlü gibi göründüğü Edirne'de bile seçimi kaybetmesine yol açtı. Bu ilde CHP, geçen seçimlerde AP'den 20 bin, bütün karşıtı partilerin toplam oylarından da fazla bir oy gücüne sahip idi.

Beş milletvekilliğinin beşini de kazanan AP genel merkezinde sonuçlar sevindirici ama beklenmedik olarak nitelendirildi.

Seçim sonuçlarını genel olarak sürpriz diye nitelendiren siyasi çevreler, bu sonuçlar doğrultusunda beklentileri olduğunu belirtiyorlar. ama, CHP'nin bu denli oy kaybedeceğini tahmin edemediklerini de ekliyorlar. Gözlemcilere göre, CHP'nin yenilgisinin bir başka önemli sebebi de, seçim politikasını, gericiliği kitlelere karşı bir şantaj olarak kullanması olmuştur.

CHP, yıllardır oy üstünlüğünü koruduğu İstanbul'da bile bu üstünlüğünü AP'ye kaptırmış, altı senatörlük umduğu bu ilden ancak 4 senatörlük çıkarabilmiştir.

CHP'nin aldığı yenilginin dikkati çeken bir başka yönü de, özellikle Doğu'da ve sıkıyönetim uygulanan illerdeki gerilemesidir. Doğu illerinde CHP'nin oyları çok büyük bir oranda düşmüş, bu Kürt halkının CHP hükümetinin ve sıkıyönetim uygulamalarının doğal bir sonucu olmuştur.

Ecevit yenilgiyi kabullendi

- Seçim gecesi konuşan Ecevit, CHP iktidarının MC döneminden devralınan enkazın ağırlığı altında kaldığını ifade etti.
- İl başkanı Erol Ünal «CHP'li seçmeni sandığa götüremedik» dedi.

Ankara Gerçek Bürosu — Pazarı pazartesiye bağlayan gece seçim sonuçlarının önemli ölçüde kesinlik kazanmasından sonra gazeteciler ve TRT muhaberi ile görüşen CHP Genel Başkanı Ecevit, CHP'nin seçimde yenilgiye uğradığını kabullendi. Durumu değerlendirmek için Bakanlar Kurulunu ve partisinin yetkili kurullarını toplıyacağını bildiren Ecevit CHP'nin seçim yenilgisini enkaz edebiyatıyla izaha çalıştığı görüldü. Ülkenin çok zor günlerden geçtiğini söyleyen CHP Genel Başkanı hükümetin geçmişten devraldığı büyük güçlükleri yenme noktasına henüz gelemediği bir sırada seçime gidildiğini bu yüzden çok kısa bir süre içinde yapmaları gereken işleri tamamlamaya vakit bulamadıklarını, bunun da bedelini ağır ödediklerini ileri sürdü.

Ecevit seçimin güvenlik içinde ve «tam demokratik koşullarda» yapıldığını söyleyerek Mardin'de gerici faşistlerce iş-

Devamı s. 5, sütun 4'de

MC şefleri iktidar hesapları peşinde

- Süleyman Demirel erken seçimi hedefliyor.
- Türkeş'in biran önce hükümette yeralmak istediği anlaşılıyor.

- «Hak batılı yendi» diyen Erbakan, AP'ye dışardan destek olma sevdasında

14 Ekim seçiminde CHP'den ağır basan MC partilerinde bayram havası estiği bildirilmektedir. Fakat herbiri iktidar kapısının kendilerine yine aralandığını hesaplayan MC şefleri arasında tam bir görüş birliği olmadığı haber veriliyor. Birleştikleri nokta sadece CHP'nin hükümeti bırakması gerektiği. «Memleketi hükümetsiz bırakmayacağız» sözünün, AP'nin hükümeti kurmaktan çok daha başka hükümet formüllerini destekleyebileceği anlamına da geldiği ve Demirel'in esas hedefinin erken seçim olduğu bildirilirken, Erbakan'ın hükümeti AP ye kurdurup, dışardan destek sağlamaya niyetlendiği ve böylelikle hem iktidardan taviz koparıp hem de AP'yi yıpratmayı hesapladığı söyleniyor. MHP oylarının bu seçimde de arttığını söyleyen Türkeş'in ise biran önce iktidar olanaklarından istifade etmeye heveslendiği anlaşılmaktadır. Gözlemcilerin belirttiklerine göre seçim sonuçlarından en çok memnun olan Alparslan Türkeş'tir. Faşist mil-

Devamı s. 5, sütun 6'da

SEÇİM GÜVENLİĞİ SAĞLANAMADI

Mardin'de gericiler üç devrimci demokratı katletti

- Mardin'de, MSP içinde yuvalanmış olan faşistler sandık başındaki TSİP müşahidi Devrimci-Demokratlara saldırdı. Üç ölü, iki ağır yaralı.
- Sıkıyönetim altında seçim yapılan illerde halk sandık başına gitmedi.
- Faşist saldırganlar yurdun çeşitli yerlerinde, sandık başlarında terör estirip halkı sandık başına sokmadılar.

Gerçek (Haber Merkezi) — Pazar günü yapılan seçimlerin «olaysız geçtiği»ni bildiren Ecevit'i tekzip eden haberler alınmaya devam etmektedir. Yurdun dört bir yanında halk anti-demokratik ve yasadışı baskılar karşısında sandık başına gitmekten büyük ölçüde kaçındı.

MARDİN'DE KATLİAM

Seçimlerin en kanlı olayı, oy verme saatinin başlamasından biraz sonra Mardin'e bağlı Kızıltepe ilçesi Akyüz köyünde cereyan etti. Akyüz köyü muhtarı ve TSİP sandık müşahidi olan Devrimci-Demokrat İbrahim Cemil Timur'la birlikte oy kullanmaya gelen, Devrimci-Demokratlardan Abdurrahman Sümer, Mehmet Sümer. Yusuf Sümer ve Şükrü Sümer'e oylarını kullandıktan sonra silâhlı bir grup saldırdı.

Saldırı sonucunda muhtar İbrahim Cemil, Abdurrahman Sümer ve Mehmet Sümer olay yerinde öldüler. Yaralı Yusuf Sümer ve Şükrü Timur hastaneye kaldırıldı. Yaralılardan Yusuf Sümer'in hayatından umut kesildiği belirtildi.

SALDIRGANLAR BELİRLENDİ

Akyüz köyünde Devrimci-Demokratlara saldırıp üç kişiyi öldüren ve iki kişiyi de yaralayan saldırganların, MSP Mardin milletvekili Hacı Abdülkadir Tümer'in yandaşları olduğu açıklandı. Kimlikleri belirlenen saldırganların adları şöyle : Abdurrahman Timur, Mehmet Ali Timur, Andan Timur, Salih Timur, Halil Sümer ve Mahmut Timur. Saldırganlardan Salih Timur ve Halil Sümer yakalandı. Öteki saldırganlar ise yeşil bir Murat 131 marka arabayla olay yerinden kaçmayı başardılar. Olaydan sonra Kızıltepe ilçesinde tam bir silâhlı abluka uygulandı.

Belirtildiğine göre MSP, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Devrimci-Demokratların seçim işbirliğinden ötürü bir senatörlük şansını da yitirdiğinden, saldırıyı önceden tasarlamış bulunuyordu. Mardin ilinde doğrudan kendini gösteremiyen MHP'nin, MSP içinde mevzilenmiş adamları bu saldırı için uzun zamandan beri plânlarını yapmaktaydılar.

Bu kanlı tertibin, öteden beri ve özellikle seçim propagandaları döneminde, sol ve ilerici güçler üzerinde baskıları yoğunlaştıran, TSİP mitinglerini zorla ve yasa dı-

Devamı s. 5, sütun 4'de

Türkiye 'de Amerikan Tekelciliği yatırım arıyor

- Amerikan tekellerinin sözcüleri yatırım olanakları için bugün Ankara'da hükümet yetkilileri ile görüşecekler

Amerikan tekellerinin ortak örgütlerinden biri olan OPİC adlı kuruluşun temsilcilerinin Türkiye'deki temasları sürüyor.

İstanbul'da işadamları, sanayicilerle görüşen OPİC mensupları «Türkiye'nin yabancı sermaye yatırımları için önemli bir potansiyel taşdığını» ve buradaki temaslarından «memnun kaldıklarını» dile getirmişlerdir.

OPİC temsilcileri bugün Ankara'ya geçerek Hükümetle ve Odalar Birliği'yle görüşeceklerdir.

OPİC heyetinin başkanı Bruce Llevellyn şöyle demiştir :

«Ülkenizi çok sevdik. İşadamlarınızdan anlayış gördük. Sanayicileriniz Türk ABD işbirliği konusunda bize cesaret verdiler. Bu işbirliği sayesinde endüstri ve tarım alanında çok faydalı işler yapabiliriz. Bu konuda hükümetinizle görüşeceğiz. Ankara'ya ümitvar gidiyoruz.»

Gerçek Durum

Seçimin ve Hayatın Göstergeleri

Artık seçimlerin sonuçları hakkında kesin yargıya varabilmekteyiz. Çeşitli siyasal görüşler kitlelerin tasnifinden geçerek sinuç tablosunda yerlerini aldılar. Bundan sonra, bu tablonun ifade ettiği basit matematiksel düzlem üzerinde fırtına koparmaktan çok, önümüze koyduğu cebirsel muhteva üzerinde fikir yürütmek zorundayız.

Türkiye için, özellikle demokrasi güçleri ve emekçi sınıf güçlerimiz için «hayati bir önemi var» diye nitelediğimiz seçimler, bilimsel politik görüşleri doğrulayarak «ilginç» sonuçlara vardı.

Kuşkusuz bilimsel politik görüşler seçimlerden başarıyla çıkamadılar ama doğrulandılar. Kitleler de bilimsel siyasi görüşlerin doğrultusunda tercihlerini ortaya koyamadılar ama, bu bilimsel siyasi görüşleri doğruladılar.

Seçim sonuçlarının, hangi açıdan bakılırsa bakılsın, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal kompozisyona uygun olduğu görülecektir. Bu nedenle seçim göstergeleri, siyasi doğruların zaferi değil ama, doğruluğun tescil edilmesi anlamında güvenilir olmuştur.

Kaba hatlarıyla rakamlar, siyasi gerici güçlerin, kitleler üzerindeki etkinliğini artırarak sürdürdüğünü gösterdi. Gerici burjuva partileri oyların büyük bir oranını elde ettiler. Elbette ki bu partilerden MHP ve MSP'nin başarılı olamayışları sevindiricidir. Ama, sağ kampın oyları büyük ölçüde AP'de toplandı ve topyekün gerici siyasi güçler durumlarını korumayı, hatta güçlendirmeyi başardılar.

Sonuçların bu biçimlenişi bir çok faktöre bağlanabilir. Bunların başında sosyal demokrasi gelmektedir ve özellikle üzerinde durulması gereken de budur.

Sosyal demokrasi iflâs ederken, kitlelerin gözünde, bütünüyle sol politikaların iflâs ettiği izlenimi yaratılmak istenmiş ve bunda başarılı olunmuştur. Halbuki iflâs eden, sosyal demokrasidir ve sonuç itibarıyla eğer gerçek bir iflas sözkonusu olmuşsa, bu tamamen burjuva siyaset alanı içinde kalan güçler için geçerlidir. Ancak, sosyal demokrasiyle sol ve sosyalist güçler arasındaki derin ve belirleyici ayırım çizgileri, kitlelere gereğince ulaştırılamamış, CHP'nin iflasından doğan boşluğa ge-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Batman'da belediye işçileri greve gitti

Batman Belediyesine bağlı 512 işçi 2 aydır ücretlerinin tamamını ve ikramiyelerini alamadıkları için greve gitmişlerdir. DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi işçiler belediye başkanlığına vekâlet eden kişinin işçi haklarını çiğnediğini ve toplu sözleşmenin hükümlerini kasıtlı olarak uygulamadığını söylemişlerdir. İşçilerin grevi, ilçede demokratik kuruluşlar tarafından desteklenmektedir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Batman İlçe Yönetim Kurulu bu konuda yaptığı açıklamada, belediye hizmet işçileriyle tam bir dayanışma içinde grevi destekliyoruz, demiştir. Ayrıca rafineride çalışan 6 bini aşkın işçiyi temsilen çeşitli ilerici işçi grupları gelip grevci işçileri ziyaret etmekte ve dayanışma dileklerini sunmaktadırlar.

Plan hedefinin gerisine düşüldü

4. Beş Yıllık Plan'da birinci yılında öngörülen büyüme hızının geçen sene çok düşük kalmasından sonra bu yıl da öngörülen hedefe varılmamış ve kalkınma hızı 1979'un ilk yarısın-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Kaçmaz: «Sosyal demokrasiden boşalan yeri sol güçler dolduramadı»

- Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, seçim sonuçları üzerine sorduğumuz soruları cevapladı. Seçimlerde sol güçlerin umulan başarıyı gösteremediklerini belirten Kaçmaz, «bunda birlikçi politikaların başarısının sınırlı kalmasının payı vardır» dedi.
- Kaçmaz, sosyal demokrasinin büyük oy kaybına uğrayacağını önceden kesin bir dille belirttiklerini yineleyerek «sosyal demokrasinin iflası kitleleri genel bir umutsuzluğa sürüklemiştir» diye belirtti.

Kaçmaz'ın sorularımıza verdiği cevaplar şöyle:

Soru: Seçim sonuçları aşağı yukarı kesinleşmiş durumdadır. AP'nin oylarında büyük bir artış gözleniyor. CHP ise çok büyük bir oy kaybına uğradı. Siz bu sonuçları nasıl buluyorsunuz?

Kaçmaz: CHP'nin oy kaybına uğraması beklenmeyen bir sonuç değil. Seçim günü de belirttiğim gibi, sosyal demokrasi oy kaybedecekti ve her halükarda bu kaybın ölçüsü % 5'den aşağı olmayacaktı. Nitekim böyle olmuş ve sosyal demokrasi çok büyük bir oy kaybına uğramıştır.

Bunda, CHP'nin yirmibir aylık iktidarı boyunca izlediği politikaların belirleyici etkisi olmuştur. Kitlelerin hiç bir özlemine cevap veremeyen sosyal demokrasi, kendi iflasını, bizzat kendi politikalarıyla hazırlamıştır.

Ancak, sosyal demokrasinin gerilemesi, gericilerin işine yaramıştır. CHP'ye umut bağlayan kitleler, umduklarını bulamamış ve genel bir umutsuzluk havasına girmişlerdir. AP'nin oylarının artmasında başlıca faktör, umutlarını yitirmiş olan kitlelerin, daha sol tercihlere yönelecek siyasal bilinç düzeyine ulaşmamış olmalarıdır. Ancak tek başına bu da sorunu açıklığa kavuşturmuyor. Kitlelere güven verecek sol bir alternatif, bir seçim işbirliği bloku yaratılamadığı için, yaygın umutsuzluğu gerçek umutlara yöneltmek mümkün olamamıştır.

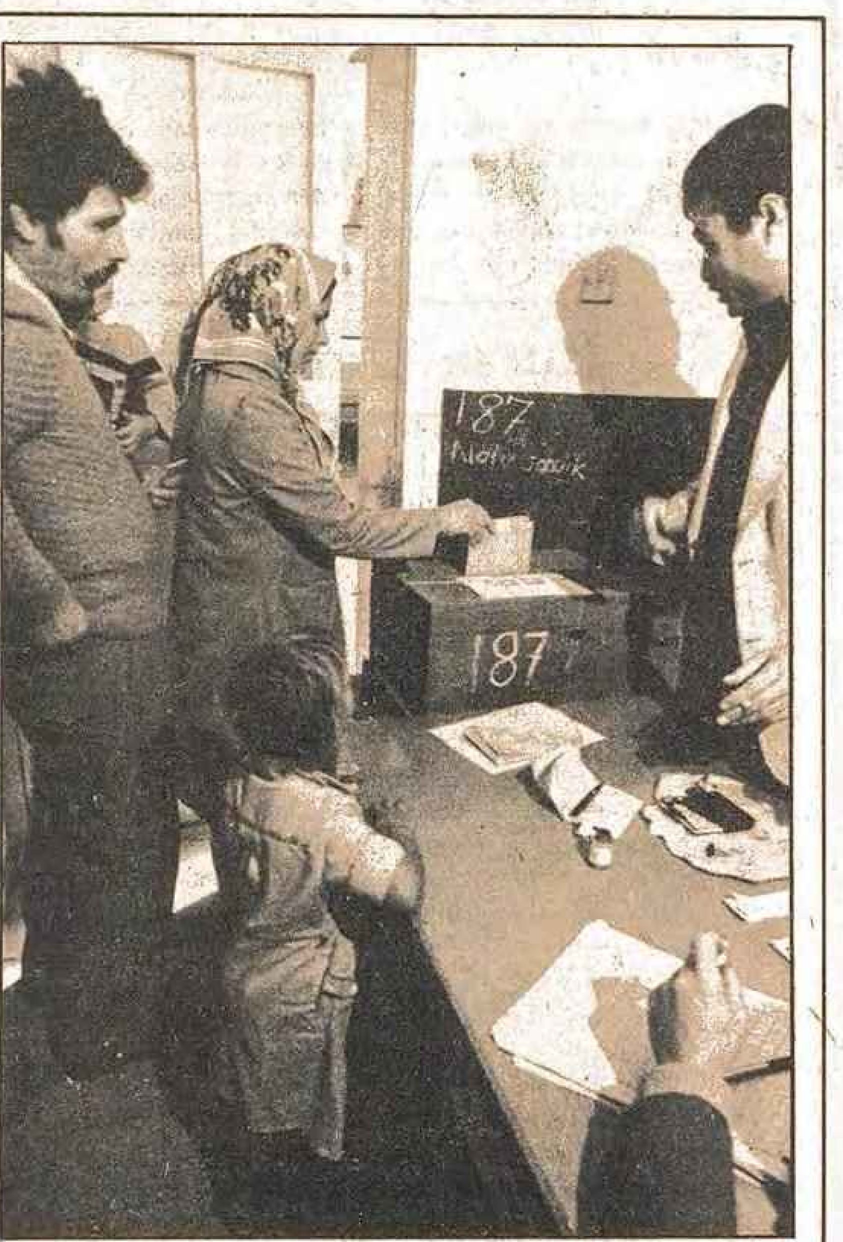
Soru: Seçimleri, rakamsal açıdan değerlendirdiğimizde, demokrasi güçlerinin yenilgisi olarak nitelemek mümkündür. Ancak, bu yenilginin seçimlerle sınırlı olduğunu, seçimler sonrası için geçerli olmadığını söylemek mümkün mü?

Kaçmaz: Seçimler sosyal demokrasinin yenilgisiyle sonuçlanmıştır. Sonuç itibarıyla, iflas eden, yenilgiye uğrayan varsa, o da burjuva siyasetlerin bir varyantı olan sosyal demokrasidir. Demokrasi güçlerimizin, halk güçlerimizin yenilgisinden değil, olsa olsa, çizdiği hedeflere uzak kalmasından söz edebiliriz. Dolayısıyla, demokrasi güçleri için yenilgi değil, görevlerin zorlaşmasıdır sözkonusu olan.

Soru: Kitlelerin sola karşı tavrından, ya da başka bir deyimle, solun elde ettiği sonuçlardan nasıl bir ders çıkarılabilir?

Kaçmaz: Solun umulan başarıyı gösterememiş olması, yani, sosyal demokrasinin gerilemesiyle ortaya çıkan boşluğu doldurmayı başaramamış olması, sol güçlerin dağınıklığının sonucu olmuştur. Bu nedenle, kitlelerin sol güçlere her hangi bir ders vermesinden çok, sol güçlerin kendi durumlarından dersler çıkarmasıdır söz konusu olan. Seçim sonuçları da gösterdi ki, halkımız solda birlik özlemi içindedir ve bu birliği görmedikçe sosyalist güçlere

Devamı s. 5, sütun 7'de

Sandığa Düşen İrade

8 milyon seçmen oy kullanma hakkına sahipti. Üç milyonu bu hakkını kullanmadı. Bir milyonu aşkın olanı da seçmen kütüklerine yazılı olmadıkları için, sandıklardan uzak bırakıldılar. Bir milyonu da 18 yaşa oy hakkı verilmediği...

Ama beş milyona yakın seçmen oylarını kullandılar. Baskılar ve tehditler altında siyasal iradelerini belirlediler.

Şimdi sandığa attıklarının sonuçlarını yaşayacaklardır. Ama, bu kendi eylemlerinden bile, bizatihi kendilerinin çıkaracakları dersler olacaktır.

Seçime katılım beklenenin altında oldu. Hatta bazı illerde % 30'un altına düştü. Ama bu katılım oranları bile, halkın politikaya katılımının çok üstünde oranlardır. Demokrasi, seçimlere katılımın yükselmesinden bağımsız olarak, politikaya, politik mücadeleye katılımın yükseltilmesiyle korunup geliştirilebilecektir.

Birlik Dayanışma adayı

Onger: «Eylem birliğini güçlendirelim»

Basına bir açıklama yapan İstanbul bağımsız senatör adayı Bakiye Beria Onger, özetle şunları söylemiştir:

«14 Ekim seçimlerinden gerici - faşist partiler kârlı çıkmıştır. Bunun nedeni CHP yönetiminin emperyalizm ve gericilikle uzlaşma, halka sırtını dönme politikasıdır. Halkımız da CHP'ye sırtını dönmüştür. Oy kullanma oranının beklendiği üzere yüzde elli dolaylarında yani düşük olması bunun kanıtıdır. Kullanılmıyan oyların büyük bir bölümü burjuva parlamentarizminden umudunu kesmiş yeni seçenekler aranışı içindeki emekçi oylarıdır. Seçimlere solün İstanbul'da ve Türkiye'de eylem ve cephe birliğini somutlayamadan girmiş olması CHP'den umudunu kesen ve oy vermeyen yığınlar için güçlü bir çekim merkezi oluşturmasını engellemiştir. Tüm bu olumsuz koşullara karşın İstanbul'da ve Türkiye genelinde sol oylar artmıştır. Bu ileriye dönük önemli bir kazanımdır.

İşçi sınıfının yolundan yürüyen devrimciler için seçimler emperyalizme, tekellere, faşizme karşı ve sömürüsüz bir toplum kurmak için verilen savaşımın bir parçasıdır. Faşist tehlikeyi ve emperyalist dayatmaları engelleyecek başlıca güç yığın eylemleridir. Bu ise solun ve tüm anti-faşist güçlerin eylem birliğiyle sağlanır. İşçi sınıfı halkımız birlik istemektedir. İstanbul'da ve Türkiye genelinde solda anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekel eylem birliği-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Sosyal Demokrasinin Sağ Kamburu Demokrasi İçin Hadikap Olmuştur

A. Hamdi KARSU

Kitlelerin gerici partilerden kopmaları ve daha solda umut aramaları, demokratik halk hareketi için daha elverişli olanakların doğması anlamına gelir. Dünyanın neresinde olursa olsun, gerici partilerden kopan kitleler, sosyal demokrasinin reformculuğuna takılıp kalsalar bile, ülkenin demokratikleşmesinde her zaman olumlu bir güç olmuşlardır.

Ancak bu, tutarlı demokratlar olabilen sosyal demokratlar eliyle mümkün olabiliyor. Komünistlerle toplumun demokratikleştirilmesi asgari müştereğinde birleşmekten kaçınmıyan, bunda yarar gören sosyal demokratlar böylece emekçi sınıfların yakın taleplerine uygun davranmış olmaktadırlar.

Ancak dünyanın yine bütün ülkelerinde kitlelerin demokratik özlemlerinin yükselmesine tahammül edemiyen, emekçi halk hareketinin sırtına bir kambur gibi oturan sağ sosyal demokratlar dedi-

Devamı s. 5, sütun 5'de

Kişilikli dış politika ne demektir?

Saim ŞENGÖZ

Sosyal demokrasi Türkiye'de kendisinin «kişilikli dış politika» izlemekle nitelendirir. Gerek muhalefette önerdiği çözümlerle, gerekse iktidar olduğu dönemlerdeki tutumuyla, böyle bir nitelemeye layık olup olmadığı kuşkuludur.

Filistinli gerillaların Ankara'daki Mısır büyükelçiliğini bastıkları günlerde, İsrail'in Ankara büyükelçisi, hükümeti yeren gazete haber ve yorum yazılarından derlediği bir bülteni Ankara'da dağıtabiliyordu. Yani, İsrail'in isteğine aykırı hareket ettiği için bir hükümeti, hükümet merkezinde ve yayın yoluyla eleştirebiliyordu.

İsrail elçiliğinin bu tutumu hiç de cüret sayılmazdı. Belli bir geleneğe dayanıyordu. Ankara İsrailliler için güvenilir bir kent olmalıydı.

Dış politikası bu denli koşullanmış olan Türkiye'de sosyal demokrasinin kişilikli dış politika izlemesi nasıl mümkün olabilir?

Bunun için ölçüt alınması gereken biricik faktör, barış siyasetidir. Barışçı doğrultuda bir politika izlemek, günümüzde liberal burjuva politikası için de bir kişilik sorunudur. Barışçı bir politika izlemiyen hiç bir ülke, kişilikli dış politika gütme olanağına sahip değildir.

O halde, sosyal demokrasinin dış politikasının ne denli kişilikli olduğuna, onun iki yıllık uygulamalarından bakmak gerekecektir.

Sosyal demokrasinin dış politik kişiliğinde ağır bir leke vardır. Bu leke 1974 yılındaki iktidarı döneminde Kıbrıs'ın bir bölümünün işgal edilmesiyle sonuçlanan askeri harekâtın sorumluluğunu taşıyor olmasıdır. Bu lekeyi temizlemek ve dış siyasal ilişkilerde yeni yönetimleri benimsemek için üçüncü Ecevit hükümetinin iki yıla yakın bir zamanı olmuştur. Ama bu sürenin kişilik kazanmak yönünde kullanıldığını söylemek mümkün değildir.

Sosyal demokrasinin dış politikasının kişiliğini görebilmek için bir kaç köşe taşını yerine oturtmakla işe başlamak yeterlidir.

● ABD'nin bile artık savunamadığı ırkçı rejimler karşısında sosyal demokrasi, Afrika'nın genç ulusal devletlerinden yana bir politik tutum aldığını birkaç kez göstermiştir. Gerçi bu genç ulusal devletlerle Türkiye arasında sosyal demokrasi tarafından temeli atılmış somut siyasal ilişkiler olmamıştır ama, tutum planında bir olumluktan sözetmek mümkündür. Ancak, Afrika'nın kurtuluşçu güçlerini desteklemek günümüzde dış politikanın kişilikli olduğunu göstermeye yetmemektedir.

● Sosyal demokrasi Ortadoğu ülkeleriyle ve gelişmekte olan ülkeler kampı ile daha sıkı diplomatik ilişkiler geliştirmek yolunda bazı çabalar harcamıştır. Ne ki, bu çabalar bir iyi niyet gösterisi düzeyinde kalmış, sistemli bir tercihi ifade eden her hangi bir programa bağlı olmamıştır.

● İki yıllık iktidarı döneminde bu iki «olumlu» yönelime karşılık sosyal demokrasi, kendinden önceki iktidarlardan farkı olmaksızın, dış politikada mevcut ilişkiler sisteminin korunması, geliştirilmesi ve pekiştirilmesi yönünde davranmıştır. Hatta denebilir ki, ülke içindeki siyasal demokrasinin daralması ölçüsünde, kendinden önceki iktidarların bile atmaya cesaret edemediği geri adımlar atmış, ulusal haysiyetimizden ödünler veren bir politika izlemiştir.

Bu politikanın en göze batan somutu, Türkiye'deki ABD üslerinin yeniden faaliyete başlaması, yeni bir statüye kavuşturulması için yoğun çabalar içine girilmesidir. Böylece, askeri ambargo karşısında sosyal demokrasinin, kendi siyasal «kişiliğinden» de ödün vermesi sözkonusu olmuştur.

İran'da Şah rejiminin devrilmesi ve ülkenin demokratikleşme sürecine girmesi ile, sosyal demokrasinin kişiliksizliği daha da açığa çıkmıştır. ABD emperyalizminin bölge üzerindeki yeni denge hesaplarında Türkiye'yi öne alabilmesi, sosyal demokrasinin dış politik tutumuyla açıklanabilir. Yani sosyal demokrasi, bir kere daha emperyalizmin dümen suyunda dış politikasının hatlarını çizmiş ve İran halkının karşısında tavır almıştır. «Bu ülkede kargaşa var» dediği zamanlar, aslında kararışan Şah'ın dünyası ve hayalleri idi.

İran'da durumun bir ölçüde açıklık kazanmasından sonra sosyal demokrasinin bu ülkeye yönelik politikası, sanki Pentagon'dan dikte ettiriliyormuş gibi bir evrim geçirmiştir. Merkezi İran hükümetinin Kürtlere karşı giriştiği soykırım saldırıları ve askeri harekât karşısında Ecevit hükümeti yine Kürtlerin karşısında olmuş, hatta İran ordusunun çevirme harekâtına yardımcı olmak için Türkiye'nin topraklarından bile ödün vermiştir. Dünyanın tepkisi karşısında hiçbir açıklama getirememiş, bu ağır «politik suçu» kabullenmiştir.

Sosyal demokrasi, ekonomik tercihlerinin dar alanı içinde ancak bu yönde bir «kişilik» ortaya koyabilirdi. Bu onun, yukarıda da belirttiğimiz temel politik ölçü olan barış ve yumuşama karşısındaki tavrını da belirlemiştir.

Sosyal demokrasinin en son cürmüne, geçtiğimiz hafta içinde şahit olduk. Türk Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Yunanistan hükümetini Sovyet gemilerine kendi tersanelerinde onarım izni vermekle suçladı. Yani Türk hükümetine göre, Akdeniz'de ABD savaş gücünün karşısında bir denge unsuru olarak bulunan Sovyet deniz gücünün Yunanistan limanlarına girebilmesi Türkiye'nin çıkarlarına ters düşmektedir.

Görülüyor ki, sosyal demokrasi, neyin çıkarlarımıza uygun ve neyin ters olduğunu tespit ederken, ABD ile Türkiye'yi birbirine karıştıracak kadar kişilikten yoksundur.

Yunanistan'ın Sovyet gemilerine böyle bir olanak tanıması, iki ülke arasındaki ilişkilerin yumuşaması, dostluğun gelişmesi anlamına gelir. Demek ki, Türkiye, sadece kendisinin değil, Yunanistan'ın da Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerle yakınlaşmasına karşı tavır almış oluyor. Bölgede politik gerginliğin devamından yana tutum alıyor. Gerginlik ortamının yumuşaması yönünde atılmış adımlara katılmamak bir yana, engel olmayı deniyor.

Halbuki Türkiye'nin sıcak ilişkiler kurmaktan yana olduğunu «söylediği» bölge ülkeleri, bölgede gerginliğin korunmasından yana değildirler. Tersine barışçıdırlar ve yumuşama sürecinin derinleştirilmesini talep etmektedirler.

Sosyal demokrasinin bu çelişkisi, bir başka açmazıdır. Tekelcilerin çıkarları için, bunların emperyalist tekellerle çıkar uyumunu gözetmek için şahin kesilirken, dünyadaki politik süreçlere ters düşmemiş olmak için de güvercin kılığına gireceksin. Bunun kişilikle hiçbir ilgisi olamıyacağı açıktır.

Sisyal demokrasinin barışçı geçinmesine de inanılmamalıdır. Çünkü o, tıpkı batıdaki soydaşları gibi, barıştan bir silah ve güç dengesini anlamaktadır. Bu denge için sürekli silahlanmak ve bu yoldan dengeyi korumak amacındadır. Yani, emperyalizmin kampındadır ve kişiliği, onun kişiliğiyle bütünleştiği için kendisine büyük görünmektedir.

Ne ki, en kodaman emperyalistlerin politik kişiliği bile, Carter'ın sırıtık yüzünde küçüldükçe küçülmekte, tüm emperyalist kampla birlikte, bizim sosyal demokratlarımızın dış politika kişiliğini de çamura batırmaktadır.

Bu nasıl bir sosyal demokrattır?

Rıfat DAMACIOĞLU

Dünya nice sosyal demokrat liderler gördü. Komünist celladından barışın kararlı savunucularına kadar, çok değişik sosyal demokrat lider tipleri gelip geçti. Kuşkusuz sınıf temeli benzediği halde bu lider tiplerini birbirinden ayrı kılan faktörler de maddi temellerden kaynaklanmıştır.

Ecevit de bu tipik liderlerden biridir. Ama kendisi etrafında topladığı siyasal kompozisyon bana göre dünyanın en kaypak sosyal demokrasisini temsil etmektedir.

«Bana sosyalist derlerse severim» derdi ya, bu sosyal demokrat galiba diyen olmadığı için, pek sevinememiş! Sosyalist enternasyonale katılma isteğinden başka «Batıcı» olduğunu da gören olmamıştır. Şark tipi kurnazlığının sosyal demokrat elbisesi giymişlerinden biri olarak kalmıştır.

Gördük ki bu lider, Kars'da Demirel'den aşağı kalmamak için epey çaba sarfetti. Demirel silahlı polisler eşliğinde Kars'ın bir sokak başını «kurtarmıştı» ya, bu da ona özenip Kars'ın bir alanını «kurtarmayı» denedi. Hem de Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne karşı. Öyle heyecanlanmıştı ki Ecevit, karşısındaki iki bin kişinin bakışlarından, çok «saygılı» olduğu yasaları bile unutmuştu.

Bu bir ayrıntıdır diyelim ama, ayrıntıları da büyütmeye devam edelim. TSİP'in bir radyo konuşmasının Türkiye'deki azılı şovenleri kudurtacağını biliyorduk. Meğer ki, aynı ölçüde sosyal demokrat lider tipini de kızdırmış. «TSİP, Ortadoğuya yönelik bölücülük faaliyetlerine aracı» olmakta imiş!

Halbuki batıda sosyal demokrat liderler bu kadar sığ düşünmemektedirler. Onlar, Helsinki Belgesinin altına attıkları imzanın sahibi olduklarını hiç değilse kabulleniyorlar. Bizim sosyal demokratımız ise, azılı şovenlerden hiç de geri kalmaksızın, bir halkın kaderini kendi babasının ipotekli arazisi sayabilecek kadar pervasız davranabilmektedir.

Batının sosyal demokrat liderleri daha geniş bir bakış açısına her zaman sahip olmuşlardır. Bizimkisi, tersine, giderek daralan bir bakış açısından dünyayı seyretmektedir. Örneğin: bu sosyal demokratın dışişleri bakanı barışçı, ulusal bağımsızlıkçı ilerlerken, Sovyet gemilerine onarım için tersanelerini açmış diye, Yunanistan'ı ağıza alınmıyacak sözlerle suçlayabilmektedir. Lider ise aynı saatlerde Yesser Arafat'la karşı karşıya oturmaktadır.

Dedik ya, bizimkisi bir garip'tir. Batılı sosyal demokratlar bile, bizimkinin hayalciliği karşısında şaşırıp kalmaktadırlar. Diyelim «feleğin çenberi»nden geçmemiş de onun için böyledir. Ya iki yıldır yediği zamar. Hâlâ daha faşizme karşı savaşmayı sandıklardan oylardan, masa başı görüşmelerinden, kalkacak parmak sayısından beklemektedir.

Böyle olduğu için saftır ve neredeyse geldiğinin bile farkına varmamıştır. Halk «umut» dediği ya ona, şaşkınlığı daha da artmıştır. Ömründe kendisinin zorla incindirdiği için, şimdi de «umut» olmadığına inandırılması zor olmaktadır.

Garip'tir ama, inanmış gibi söylediklerine gerçekten inanıp inanmadığı da merak konusudur.

Sanırız bir fenomendir bizim sosyal demokrat liderimiz. Ne kadar kötü nitelemeyi açıklamasını, ne de başkaları.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Çalışma şartları

Sosyalist ülkelerde kadın erkek işçi ayırımı yok. Eşit işe eşit ücret ilkesi uygulanıyor. Tüm kapitalist ülkelerde olan «çocuk işçi» sosyalist ülkelerde yok. Anayasa uyarınca çocukların çalışması yasak. Ancak gençler, 8-10 yıllık okuma süresinden sonra çalışabiliyor.

Haftada 5 gün çalışıyor, 2 gün tatil. Günlük çalışma süresi bazı iş dallarında 8 saatten 7-6 saate düşürülmüş. Sanayi işçileri, maden işçileri için çalışma süresi 5 saate indirilmiş. Bu tür işlerde çalışan işçiler en yüksek ücreti alıyor.

Tüm dünyada iş kazalarının en az olduğu ülkeler sosyalist ülkeler. Güvenlik önlemleri eksiksiz alınmış.

Fabrikalarda kadın işçilerin çocukları için kreşler açılmış.

Tüm işçiler fabrika dispanserlerinde sık sık sağlık kontrolünden geçiriliyor.

Her fabrikada çeşitli spor sahaları, kitaplıklar var. Çeşitli sanat ve kültür faaliyetleri için imkanlar sağlanmış.

Anayasa uyarınca tüm işçiler yılda bir ay tatil yapmak hakkına sahip; yıllık izinlerini sendika tarafından sağlanan «tatil kamplarında» geçirebiliyorlar.

Maden-İş, Türk Metal-İş'i referanduma çağırdı

● Türkiye Maden-İş Sendikası, Tofaş, BMC ve MAN işyerlerinde yetki sorununun çözümlenmesi için Türk Metal-İş Sendikasına referandum çağrısında bulundu.

İstanbul (a.a.) — Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı K. Türkler, basına bir yazılı açıklama yaparak, Tofaş, BMC ve MAN işyerlerinde yetki sorununa çözüm getirilmesi için, Türk Metal-İş Sendikasına referandum çağrısında bulunmuştur.

Türkler açıklamasında, uygulanan durum saptaması yönetimini eleştirmiş ve özetle şöyle demiştir:

«En üst yargı organlarından Yargıtayın da sürekli geçersiz saydığı bu yöntem, işyerlerindeki yetki sorununa yeni düğümler eklemekte ve yetkili sendikanın belirlenmesini geciktirmektedir

Sorunun kalıcı ve gerçekçi çözümü 'gizli oy açık sayım'a dayalı referandumdur.»

Tofaş, BMC ve MAN işyerlerinde Türkiye Maden-İş Sendikası ile Türk Metal-İş Sendikası arasında yetki sorunu olduğunu belirten Kemal Türkler, sorunun çözümlenmesi için Türk Metal-İş Sendikasını referanduma çağırdıklarını bildirmiştir.

TÜMAS: «Fakülte hastahanesinde, hastalar ölüme terkediliyor»

Diyarbakır — Diyarbakır Üniversitesi Tıp Fakültesi hastahanesinde jeneratör bulunmaması ve oksijen sıkıntısından ameliyat yapılamaması nedeniyle, hastaların ölüme terkedildiği bildirildi.

TÜMAS Diyarbakır şube başkanı Salih Özgökçe, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Tıp Fakültesine bağlı numune hastahanesinde jeneratör bulunmadığı ve elektrik kesintileri nedeniyle ameliyatların el feneri ışığında yapıldığını söyledi.

Hastahanede halk sağlığı yönünden yeterli tedbirlerin alınmadığını belirten Salih Özgökçe, «Günümüzde otellerde bile jeneratör bulunurken, tıp fakültesi hastahanesi bir jeneratörden mahrumdur. Ameliyatlar sırasında, elektrik kesildiğinde hastalar ölümle başbaşa bırakılmaktadır. Bunun yanısıra, son günlerde oksijen sıkıntısı da başgöstermiştir. Gelen hastalar oksijen yokluğundan ameliyata alınamamaktadır» şeklinde konuştu.

Tıp Fakültesi dekanı Prof. Dr Asım Duman da, TÜMAS'ın açıklamasını doğrulayarak, «jeneratör yokluğundan ameliyatlarımız aksıyor, hastalarımıza oksijen bittiği için müdahale edemiyoruz» dedi.

Bursa Üniversitesi «kavga vesilesi yapılmaması» için törensiz açıldı

Bursa (THA) — Bursa Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Nihat Balkır, üniversiteye bağlı fakültelerin yeni öğretim yılına «törensiz» gireceğini bildirmiş, «Törenin bir anlamı vardır. Üniversiteler örnek davranışların sunulduğu bir yerdir. Sevgi ve saygının hakim olması gereken bir yerdir. Törenin kavga vesilesi yapılmaması için üniversitede bu yıl yeni öğretim yılına törensiz girdik. Tören yapabileceğimiz günleri bekliyoruz» dedi.

Bursa Üniversitesine bağlı fakültelerin son üç yıldır öğretime törensiz başladığını belirten rektör, «Tüm öğrencilerimizin birlik ve beraberlik içinde öğretime katılmalarını bekliyorum» dedi.

Yeni öğretim yılına «törensiz» başlamalarından dolayı üzgün olduklarını belirten Balkır, Bursa Üniversitesi ve bağlı fakültelerle ilgili yeni bütçe taslakları hazırlama çalışmaları içinde olduklarını ifade ederek şöyle dedi:

«Üniversitemiz ve bağlı fakültelerin ihtiyaçlarını tesbit ettik. DPT uzmanları Bursa'ya geldiler. Yatırımlar konusunda kendilerine ihtiyaçlarımızı bildirdik. Cari bütçe içinde Maliye Bakanlığı yetkilileriyle görüştük. Üniversitemiz bütçesi geçen yıla oranla değer olarak % 80 artış gösterecektir.»

TÜMÖD: KTÜ'de «tek yanlı» eğitim yaptırılmak isteniyor

Trabzon (a.a.) — Karadeniz Teknik Üniversitesinde son günlerde meydana gelen gelişmeler üzerine kısa adı TÜMÖD olan Tüm Öğretim Üyeleri Derneği Trabzon şubesince basına yapılan yazılı açıklamada, KTÜ'de tek yanlı eğitim yaptırılmak istendiği söylenmiştir.

TÜMOD Yönetim Kurulu adına Doç.Dr. Fikret Kapucu imzası ile yapılan açıklamada, KTÜ öğrencilerinin barındırılma sorunlarının yoğunlaşarak sürdürüldüğünün gözlendiği, yurtlardaki olumsuz koşulların üniversitedeki eğitim ve öğretimi doğrudan etkilediği belirtilmiş ve özetle şöyle denilmiştir:

«KTÜ'deki özellikle bazı fakültelerde bir kısım öğrencilerin yoğun baskı karşısında diğer bir kısım öğrenci derslere girememekte ve «tek yanlı» bir eğitim yaptırılmak istenmektedir. Genel olarak yoğun jandarma koruması altında yapılabilen derslerde eğitim düzeyi akademik yönden olabilecek en alt sınırın da altına düşmüştür. Kaldı ki yoğun jandarma sayısı da çoğu kez eğitimin olaysız sürdürülmesini ve öğrencilerle öğretim elemanlarının can güvenliğini bile sağlayamamaktadır.

Diyarbakır'da lokavt'a karşılık Gıda-İş grevde

Diyarbakır — Diyarbakır'da bulunan iki un fabrikası işvereninin lokavt uygulamasıyla başlayan direnişin devam ettiği bildirildi.

Geçtiğimiz hafta başında, Başak un fabrikası, işvereni tarafından «enerji darlığı» gerekçesiyle kapatılmış, çalışan işçilerin işine son verilmişti. Kısa bir süre sonra, Guruz un fabrikasında, Gıda-İş Sendikası işvereni toplu sözleşmeye çağırmış, ancak işveren üretimin düşük olduğunu ileri sürerek lokavt ilan etmişti.

Başak ve Guruz un fabrikalarındaki işveren lokavtlarına karşılık işçiler direnişlerini sürdürmektedirler. Alınan bilgiye göre, işverenler sendika temsilcileri ile görüşmelere başlamaktan kaçmaktadırlar.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Sosyal Demokrasinin Düşüşü

Cumhuriyet Halk Partisi'nin iflâsı resmen tecil oldu. Bu «iktidar»ın zaten çoktan içi geçmiş, geride salt çaresizlikten kaynaklanan boş hayaller, aşırı iddialar, günübirlik avunmalar ve safsatalar kabuğu kalmıştı. Gerçekliğin somut taşına çarpan kabuk kırıldı ve içindeki boşluğu ortaya döktü!

CHP umudunun sahteliğini, işçi sınıfı sosyalizmi, daha o «umut» ışığı ile yakıldığında üzerine vura vura belirtmişti. Ne var ki, sahte de olsa kitlelerin bel bağladığı böylesi bir umudun, demokrasi düşmanlığı böylesi gemi azıya almışken bu biçimde sönüvermesi, demokrasinin geleceği açısından kesin âciliyet taşıyan sorunları da birlikte gündeme getiriyor: Özellikle, sermayenin ve faşizmin saldırısı karşısında emekçi kitlelerin direnişini yönlendirebilecek vüsatte ve güçte bir işçi sınıfı hareketinin her şeye rağmen tüm boyutlarıyla eksikliğinin duyulduğu bir zamanda...

Türkiye sosyalist hareketinin gerekli düzeyde birlikten ve merkezi otoriteden henüz yoksun oluşu, sosyal demokrasinin düşüşünün sonuçlarını bu bakımdan daha bir âciliyetle değerlendirmeyi gerektirmektedir. Burda sorun, sosyal demokrasiye ne kadar suç payı biçileceğini kararlaştırmaktan çok, işçi sınıfı sosyalistlerinin yakın geleceğe dönük sorumluluklarını ve görevlerini saptamaktır.

Sosyal demokrasinin sağ kanat şefleri, tarihteki hemcinsleri tüm küçük burjuva politikacıları hayalde «her şeye muktedir», gerçekte burunlarının ucunu görmekten âciz tavır ve davranışlarıyla malûm serüveni yaşadılar, topluma da yaşattılar. Ne ki sosyal demokrasinin aldatmacalarına ve uyutmalarına karşı kitlelere sınıf mücadelesinin gerçek hedefini göstermek kadar, onun kaçınılmaz çöküşüyle daha da hızlanan sınıf mücadelesini yönlendirip hedefine ulaştırmak, kitleleri bu yönde fiilen seferber etmek de sosyalistlerin sorumluluğundadır. Sahte umutların söndüğü yerde daha bir aydınlıkla parlayan gerçek umudun ete kemiğe bürünmesi, yani sosyalizm için mücadele eden güçlerle, bu mücadeleye katılmaya her zaman için hazır olan toplum kesimlerinin derlenip toparlanması. böylece gerçek umudun somut ve aktif güce dönüşmesi, bu sorumluluğun lâyıkıyla yerine getirilmesine bağlıdır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yıllardır ısrarla sürdürdüğü ilkeli birlik siyaseti, işçi sınıfını işte bu sorumluluğu yüklenecek ve gereklerini yerine getirebilecek düzeyde örgütleyip teçhiz etmeyi hedeflemektedir. TSIP'in birlik siyaseti bu kadar ısrarla göndeme getirip savunmasındaki haklılık olayların gösterdiği gelişmeyle bir kere daha ortaya çıkmıştır.

Seçim çalışmaları kadar, alınan sonuçlar da sekter tutumların tecrit olduğunu ve TSIP'in birlik siyasetinin, başkalarını da yörüngesine çekerek başarıya yöneldiğini göstermektedir. Fakat sosyal demokrasiden bu denli hızla uzaklaşan kitlelerin karşısına sosyalist hareketin tek bir alternatif halinde ve çevresine en geniş sol güçleri toparlayarak çıkamamış olması, sosyal demokrasinin boşluğunun âşikâr olmasıyla birlikte faşizme ve gericiliğe karşı etkin mücadele alanının tutarlı demokrasi güçlerince doldurulmasına imkân vermemiştir. Oysa emperyalizme, tekellerin hâkimiyetine, şovenizme, karşı mücadelenin başarıyla yürütülmesinin âciliyeti, birlik yolunda yeni olumlu adımların tüm bilimsel sosyalistlerle birlikte atılmasına ihtiyaç göstermektedir. Halk düşmanı egemen güçlere karşı mücadelede başarının anahtarı tüm demokrasi güçlerinin birliğinin ve birlikte eyleminin sağlanmasıdır. Gün, grupsal «başarı» hesaplarına değil, bu birliği ve birlikteliği gerçekleştirmekte başı çekecek olan tüm işçi sınıfı sosyalistlerinin birbirlerine yakınlaşmalarına ağırlık verme günüdür.

Okurlardan

«İşçi sınıfının yanında yerimizi alalım»

Toplumun yarısını oluşturan biz kadınlar. Çalışan kadınız değer yaratan, anayız doğuran, emek üreten.

Aydınız, öğretmeniz ilkinde ortasında, yüksek okullarında bilgi veren, bilinç veren yarını kuracaklara.

Emekçiyiz fabrikada erkeklerimizle yanyana çalışıp hakkını alamayan. Aklımız evimizde, emziremediğimiz bebelerimizde kalan. Kreşimiz yok fabrikamızda. Çocuk yuvaları açmış iyilik sever ticaret kafalılar. Üç bin beş bin veremeyiz ki bakılsın yavrularımız oralarda.

Köy emekçisiyiz tarlalarda ekip biçip, üreten. Üretiriz iki kez sıcak güneş altında doğurduklarımızla beraber. Yetişemeyiz, sancı tutmuş. Hastahane uzakta, doğuruveririz kıvranarak, bağırarak oracıkta.

Bizler kalıcı değiliz ya, biz de boş durmayalım birşeyler yapalım. Yardım Sevenler Derneği'nde fakir, fukara doyuralım. Hem oyalanır bir araya geliriz, konken oynar vakit geçiririz.

Yok, hanımefendi yok. İstemeyiz yardımlarınızı. Bizim kadınlarımız kendi elleri ile kuracak yarınlarımızı. Fabrikamızda emzirme odaları için, daha iyi çalışma koşulları için, eşit işe eşit ücret için, barış için, tüm demokratik haklarımızı sonuna kadar elde etmek için mücadele edeceğiz.

Biliriz ki, bu mücadeleyi en iyi şekilde örgütlendiğimiz zaman yürütebiliriz. Tüm ilerici, demokrat kadının, ananın, bacının, genç kızın demokratik kadın hareketinin saflarında yer tutmasıyla yürütebiliriz.

İşçi sınıfının yanında yerimizi alalım. Toplumun yarısını oluşturan biz kadınlar, emekçiler, aydınlar, köylüler birlik olalım. Biliyoruz ki yarın, bizim çocuklarımızın olacaktır.

Zeynep ÇAKAR

Çekoslovak ekonomisinin dinamik gelişimi

Eşit haklara sahip iki ulusal cumhuriyetten —Çek ve Slovakya— oluşan Çekoslovakya Cumhuriyeti, bugün sosyalizmin hayatın her alanında kendini duyuran somut gücünün canlı bir kanıtını oluşturuyor.

Örnek olarak ekonomi ele alınırsa, Çekoslovakya'nın başarıları daha somut olarak görülebilir. Ülkede 1937'ye oranla kişi başına sanayi ürün hacmi 11,1 kat yükselmiştir. 1948'den bu yana ise toplam toplumsal hasıla hacmi yaklaşık 5 kat, milli gelir 3 kattan fazla, sermaye yatırımlarının toplam kapasitesi 2 kat ve sanayi üretimi 7 kat artmıştır.

Çekoslovakya'nın dünya sanayi üretimindeki payı, yaklaşık olarak yüzde 1,6 oranını buluyor. ÇSC, taşkömür çıkarımı bakımından dünyada 7. sırayı, çelik dökümü bakımından 4. sırayı alıyor. Çekoslovakya'nın enerji tesislerinin gücü, 1968 - 1977 döneminde 5000 megavat artarak yaklaşık iki katına çıktı. Aynı dönemde çelik dökümü 10,6 milyon tondan 15,1 milyon tona yükseldi. Önde gelen bir endüstri dalı olan makine yapım dalının üretimi ve inşaat çalışmalarının hacmi 2 kattan fazla arttı. Bugün yapı artış hızı burjuvaziye karşı kazanılan zaferden sonra sosyalist toplumun kurulmaya başlandığı 1948 yılındakinden 20 kat daha fazladır.

Diğer dallar da dinamik biçimde gelişmektedir. Örneğin, 1977 yılında tarım üretim bedeli 80.300 milyon kronluk rekor düzeye erişmiştir. Yakın geçmişte 7,8 milyon tonu aşmayan tahıl ürünü 1977 yılında hemen hemen 11 milyon tonu buldu. Et üretimi şimdi 1968'dekinden yüzde 22.3, süt üretimi ise yüzde 21.4 fazladır. Sermaye yatırımları son derece büyüktür: 1969 - 1977 döneminde ulusal ekonomiye 1.000.000 milyon krondan fazla para yatırılmıştır. Bir milyondan fazla konforlu daire inşa edilmiş (geçen yıl 130.000 daire bitirilmiştir), pekçok okul, hastahane, kültürel ve ticari merkez ve Prag metrosunun yeni hattı dahil diğer tesisler hizmete sokulmuştur.

Çekoslovak halkının yaşam düzeyi sürekli olarak yükselmektedir. Bugün Çekoslovakya yüksek kültür, eğitim, bilim ve sağlık düzeyine sahip bir ülkedir.

Çekoslovakya ekonomisi güçlü gelişimini sürdürüyor.

Bulunan krediler tekelcilere veriliyor

● **46 yabancı ülke bankasından sağlanan 203 milyon 500 bin dolarlık krediden ithalâtçı sanayiciler yararlanacak.**

Gerçek — Merkez Bankası ile 46 yabancı ülke bankaları arasında Temmuz ayında Londrada yapılan görüşmelerden sonra sağlanan 203 milyon 500 bin dolarlık krediden sanayicilerin ithalatta yararlanacakları bildirilmektedir.

Merkez Bankası ile yabancı ülke bankaları arasında sürdürülen görüşmelerde 407 milyon dolarlık kredi sağlanmış, bu kredinin 2 eşit taksitte açılması kararlaştırılmıştır. Varılan anlaşma uyarınca kredinin 203 milyon 500 bin dolarlık bölümü işleme konulmuştur. Krediden sanayicilerin yararlanma biçimi Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Krediden petrokimya maddeleri, kimyasal maddeler ile yedek parça ve endüstriyel iplik ithalatında yararlanılacağı belirtilmiştir.

fındık sömürüsü

Fındık, dışsatım gelirimizin başında yer alan ürünlerden biridir. Doğu Karadeniz bölgesi ise ürünün tamamına yakınını yetiştirmektedir. Bu sebeple bölge emekçi köylüsünün fındık sorunu ülkemizin fındık sorunu ile çakışmaktadır. Bölge köylüsünün fındıktan başka geliri olmaması konunun bir başka önemli yanını oluşturmaktadır. Bölgedeki emekçi köylüler yıllardır aracı, tefeci sömürü ağından, taban fiyatlarının düşüklüğünden, emeklerinin karşılığını alamamaktan şikayetçidir. Fındık üreticileri kendilerinin örgütledikleri fisko birlik tüccarlar için tehlike yaratınca, tüccar ve hükümetlerce kuruma el konduğundan yakınmaktadırlar.

Bu yıl fındığın taban fiyatı hükümetçe 37,50 lira olarak belirlenmiştir. Tüccar kabuklu-randımanlı fındığı 43.— liraya, fiskobirlik 40 liraya (16 Eylülden itibaren 45 liraya) satın almaktadır.

Dış piyasalarda, iç fındık 115-121 lira arasında alıcı bulmaktadır. Fiyatların artma eğiliminde olduğu yıl sonuna kadar bunun 140 lirayı bulacağı söylenmektedir.

Bu günlerde Ordu, Giresun ve Trabzon'dan ihracat başlamıştır.

Yüzbinlerce emekçi köylü, ürünlerinin üç-beş aracı tarafından sömürülmesine karşı çıkmakta ve bu duruma son verilmesini istemektedirler. Ama taban fiyatları konusunda, seçim mevdanlarında nutuklar çeken Başbakan Ecevit, üreticinin taleplerine kulaklarını tıkamaktadır.

BATI'DA SOVYET EKONOMİSİ ÜZERİNE KARAMSAR TABLOLAR HAYAL EDİLE DURSUN;

Sayılar Gerçekleri Gösteriyor

ABD sanayi ve finansman çevrelerinin yayın organları Sovyet ekonomisine ilişkin karamsar tablolar çizerken, sayılar iki ülke ekonomisi arasındaki büyük farkı açıklıkla ortaya koyuyor.

İki ülkenin sanayi üretim hacmi ele alınarak yapılan bir araştırmada şu sonuçlar elde edilmiş durumda.

Sanayi üretim hacmi (1950 = 1)

Yıllar	SSCB	ABD
1960	3.0	1.5
1965	4.6	2.0
1970	6.9	2.4
1976	10.0	2.9

Bu verilerden Sovyet ekonomisinin ABD ekonomisi için karakteristik olan bunalımların hiç bir belirtisi görülmediği anlaşılmaktadır. Öte yandan pekçok önemli ürün hacminde ve bu arada çelik, kömür, çimento, madeni gübre üretiminde Sovyetler Birliği, ABD'yi gerilerde bırakmaktadır.

Yeni beş yıllık plan uygulamasında da Sovyet ekonomisinin istikrarlı gelişmesini sürdürdüğü kaydediliyor. Planın daha ilk uygulanma döneminde sanayi üretim hacmi yaklaşık yüzde 11, yıllık tarım ürünleri ortalaması ise yüzde 7 artmış, ulusal gelir yüzde 9 yükselmiştir. Bu yılın ilk üç ayında sanayi üretim hacminin geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 5.5 artış göstermiştir. Bu artış yıllık planda yüzde 4.5 olarak belirlenmişti.

Karşılıklı yarar ve işbirliği

● **KEYK ülkeleri arasında ekonomik işbirliğinin en önemli ilkesini üye ülkelerin istikrarlı ekonomik gelişmeleri oluşturuyor.**

● **KEYK üyesi ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki işbirliği karşılıklı yarar temelinde güçleniyor.**

Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (KEYK), sosyalist enternasyonalizm, karşılıklı işbirliği ve yarar temelinde, gelişmesini sürdürüyor.

KEYK ülkeleri arasında ekonomik işbirliğinin en önemli ilkesini, birliğe üye her ülke ekonomisinin güçlenmesi oluşturuyor.

KEYK'in çok yönlü ve çok kapsamlı ekonomik ilişkileri arasında gelişmekte olan ülkelerle işbirliği de önemli bir yer alıyor.

KEYK ülkeleri ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik ilişkiler dünya ticaretinin en dinamik sektörlerinden birisini oluşturmaktadır. UNCTAD'ın verilerine göre 1965-70 yılları arasında bu ülkeler arasındaki ticaretin ortalama artış hızı yüzde 9,6'yı geçiyordu. Bu artış hızı 1970-75 yıllarında yüzde 24, 1977'de ise yüzde 25'e ulaştı.

KEYK üyesi ülkelerin yardımı ile gelişmekte olan ülkelerde 4000'den fazla çeşitli üretim tesisleri ve ekonominin çeşitli dallarında sanayi kuruluşları kurulmuştur. Örnek olarak Hindistan'da 388, İran'da 274, Afganistan'da 136, Bangladeş'te 94, Pakistan'da 55 işletme açılmıştır.

KEYK ülkeleri gelişmekte olan ülkelerin teknik ve bilimsel kadroların yetiştirilmesine de aktif katkıda bulunmaktadırlar. Sosyalist ülkelerin yardımı ile Asya, Afrika ve Latin Amerika'dan binlerce kişi üretim süreci ile ilgili eğitimden geçmiştir. Gelişmekte olan ülkelerden binlerce genç SSCB'ye ve diğer sosyalist ülkelere giderek yüksek öğrenim ve uzmanlık eğitimi görmektedirler. Öte yandan yine KEYK üyelerinin yardımı ile gelişmekte olan ülkelerde yüksek öğrenim kurumları kurulmuştur, yenileri kurulmaktadır. Kabil'deki politeknik enstitüsü, Bombay ve Rangun'daki teknolojik enstitüler bunların örnekleridir.

KEYK ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki ilişkiler Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın gelişmekte olan ülkeleri ile üye ülkeler arasında karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin canlı ifadeleridir.

ABD, Küba'ya karşı yeni bir deniz gücü kuruyor

● **Carter yönetimi İngiltere ve Kanada ile birlikte Karayiplerde çok uluslu bir deniz gücü kurma hazırlıkları yapıyor.**

Washington — Carter hükümetinin, Karaipler bölgesinde yeni bir askeri güç oluşturmayı tasarladığı ve bu askeri gücün emperyalizmin bölgedeki çıkarlarının korunmasına seferber edileceği öğrenildi.

Washington Post gazetesinde yayınlanan bir habere göre, Carter yönetimi İngiltere ve Kanada ile birlikte yeni bir «çok uluslu deniz gücü» kurma hazırlıklarına başladı. «Castro yönetiminin bölgedeki küçük cumhuriyetlere sızmasına karşı mücadele» amacını taşıyacağı söylenen bu uluslararası deniz gücü için Barbaros adalarında bir üs kurulacağı ve bu ülkeyle birlikte bölgedeki diğer ülkelere «denetim gemileri» tahsis edileceği bildirilmektedir.

ABD Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları ise yaptıkları açıklamalarda söz konusu yeni deniz gücünün, silah kaçakçılığı ve uyuşturucu madde ticaretine karşı mücadele edeceğini iddia ettiler. Öte yandan hükümete yakın kaynaklardan alındığı bildirilen bir habere göre, Carter yönetiminin «Castro karşıtı» ülkelere silah satışını yeniden başlatma eğiliminde olduğu bildirildi.

Yemen devriminin 16. yıldönümü kutlandı

Aden (a.c.) — Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde 1963 Devriminin 16. yıldönümü kutlandı.

Yıldönümü nedeniyle başkent Aden'de büyük bir tören düzenlenmiş ve törende yapılan konuşmalarda İngiliz sömürgeciliğine karşı Güney Yemen'in 1963 yılında başlattığı kurtuluş mücadelesinin önemi vurgulanmıştır.

Törende konuşan Yemen Sosyalist Parti genel sekreteri ve Halk Konseyi Başkanı Abdülfettah İsmail, ülkesinin sosyalist ülkelerle ilişkilerini geliştirdiğini ve ülkenin dış politikasının sosyalist ülkelerle dostluk ilişkilerine dayandığını açıklamış, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin ülkesine yaptığı yardımları övmüştür.

Somoza, Carter'ı suçladı

● **ABD'nin yükselen toplumsal muhalefet karşısında zorunlu olarak vazgeçtiği işbirlikçi diktatör Somoza, eski efendisi Carter'ı suçladı.**

Güney Amerika

Houston — Nikaragua'nın eski devlet başkanı Anastasio Somoza, Sandinista gerillalarınca devrilmesinden ABD'nin sorumlu olduğunu bildirmiştir.

«Houston Chronicle» gazetesine bir demeç veren Somoza, başbakanlıktan düşürülmesinden en çok başkan Carter ile Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'ın sorumlu olduklarını söylemiş, ABD'nin bir müttefikini düşürmek üzere solculara işbirliğine gidebileceğini asla aklına getirmemiş olduğunu bildirmiştir. Somoza, Carter'ın acınacak bir yalancı olduğunu ve başkanlığın gerektirdiği akıl yeteneğinden yoksun olduğunu savunmuştur. Kendisini deviren Sandinista gerillalarının Carter'dan çok ABD dışişlerinden destek aldıklarını belirten Anastasio Somoza, ABD hükümetinin kendisine verilecek silah, cephane ve malzeme kalmadığını bildirmesi üzerine de yönetimi bırakmak zorunda kaldığını söylemiştir.

Feng'in Avrupa gezisi tepki yaratıyor

● **Batı Avrupa kamuoyunun Hua Kuo Feng'in gezisinden huzursuzluk duyduğu belirtiliyor.**

● **Çin'de Hua aleyhtarı kampanya yapılıyor.**

Moskova — Moskova radyosu, Çin Başbakanı Hua Kua Feng'in Paris, Roma, Bonn ve Londra'ya yapacağı gezi öncesinde, Batı Avrupa kamuoyunun, tümüyle bir huzursuzluk duygusuna maruz kaldığını belirtmiştir.

Bu huzursuzluğun, Pekin'in yumuşama, silahsızlanma ve barışın sürdürülmesi sorunlarına olan düşmanca tutumundan kaynaklandığını bildiren radyo, Çin Başbakanının bu gezisinin, Sovyetler Birliği'nin tüm dünya ve Avrupa'da barışın güçlendirilmesi ve yumuşama politikasının büyük ölçüde gelişmesine yönelik yeni önerilerine batılıların yanıt vereceği sırada başlatıldığını belirtmiştir.

Moskova radyosu ayrıca, NATO'nun askeri gücünün arttırılması ve Batı Avrupa ülkelerinin daha çok silahlanması için Pekin yöneticileri tarafından yapılan çağrıyı da kınamıştır.

Öte yandan Çin'de, radikal eğilimli olarak bilinen bir gazete, Başbakan Hua Kua Feng'i yargı işlemlerine karışmak ve önemli yargılamalara ilişkin kararı önceden vermekle suçlamıştır.

Demokrasi Duvarında Qui Shui imzasıyla yayımlanan bir yazıda, Başbakan Hua'nın son haftalarda yabancı basın mensuplarına verdiği demeci sert bir dille eleştirilmiştir.

Hua, daha önce verdiği bir demeçte, Dörtlü Çetenin yakında yargılanacaklarını, ancak ölüme mahkum edilmeyeceklerini söylemiş ve bu yılın başlarında tutuklanan insan hakları eylemcilerini de «düzen bozucu» olarak nitelemişti.

Hafız Esad Sovyetler Birliği'nde

Beyrut — Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın resmi bir ziyaret için Sovyetler Birliği'ne gittiği bildirilmektedir. • Arap kaynaklarına dayanılarak verilen habere göre, Esad'ın ziyaretinde, Suriye'nin istediği silahlar ile Arap Doruk Toplantısı arifesinde bölgenin durumu, ele alınacak konuların başında gelmektedir. Diplomatik çevreler, Arap Doruk Toplantısında, Sovyetler Birliği'nin Camp David Anlaşmasına karşı çıkışlarını tekrar edeceğini ve Haziran ayında yapılan Brejnev - Carter görüşmesinde, Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu sorununu tartışma gündemine almamasını bunun kanıtı olduğunu belirtmektedirler.

ABD, Sovyet-Çin görüşmelerinden tedirgin

● **ABD'li senatör Jackson, Vietnam ile Çin arasında çıkabilecek yeni bir sürtüşmenin Sovyet-Çin savaşına yol açabileceğini söyledi.**

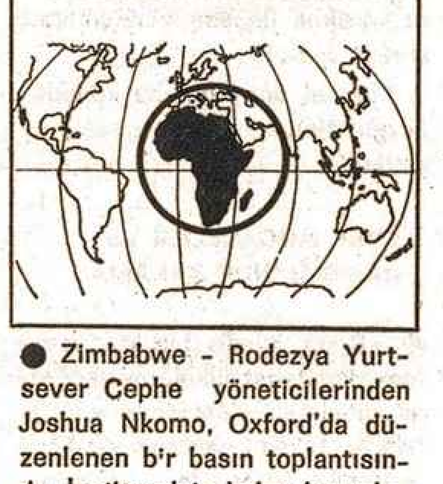
Washington — Sovyet-Çin görüşmeleri sürerken, ABD'li senatör Henry Jackson, Vietnam ile Çin arasında çıkabilecek yeni bir sürtüşmenin Çin ile Sovyetler Birliği'nin savaşmasına yol açabileceğini söylemiştir.

Jackson, Ağustos ayında Çin'e yaptığı bir geziye ilişkin hazırladığı raporunda, Çin'in bu yılın başlarında Vietnam'ı işgali sırasında, Sovyet silahlı kuvvetlerinin Çin-Sovyet sınırında manevralar yaptığını söylemiştir. Jackson Çin yöneticilerinin Vietnam'ın Sovyetlerle imzaladığı ittifak anlaşmasına güvenerek, bir misilleme ile karşılaşabileceği kaygısına kapılmadan egemenlik elde etmekte özgür olduğuna inanmasından tedirgin olduklarını belirtmiştir.

KISA... KISA...

● Federal Almanya Savunma Bakanı Hans Apel, Bremen radyosundan yayınlanan açıklamasında, Atlantik ittifakının, Brejnev'in Doğu Berlin'deki konuşmasında önerdiği görüşmeleri önümüzdeki ilkbahardan itibaren başlatmasını dilemiştir. Hans Apel, «NATO içindeki durumumuzu açıkça ve ivedi olarak kararlaştırdıktan sonra, ilkbahar aylarından itibaren Brejnev'in önerdiği bu görüşmelere başlayacağımızı ümit ediyorum» demiştir.

Afrika

● Zimbabwe - Rodezya Yurtsever Cephe yöneticilerinden Joshua Nkomo, Oxford'da düzenlenen bir basın toplantısında, İngiltere'nin halen beyazların elinde bulunan toprakların siyah topluluğa geri verilmesinde mali destek sağlamasının Rodezya görüşmelerinin çıkmazdan kurtulmasında en etkili yol alacağını açıkladı. Nkomo, İngiltere'nin önerilerine evet veya hayır şeklinde yanıt vermenin olanaksız olduğunu belirterek, toprakların % 50'sinin yalnızça 60000 kişinin elinde bulunduğunu ve bunları satın almak için büyük miktarda para gerekeceğini söyledi. İngiltere'nin «kararlı bir yanıt» istediğini hatılatan Nkomo, «Londra'ya İngiltere önerilerini tartışmaya değil, sorunu çözümlemeye geldik» demiştir. Nkomo, Zimbabwe'yi geri almadan görüşmelerin yapıldığı «Lancaster House»dan ayrılmayacaklarını sözlerine ekledi.

● Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü NATO'yu desteklemek amacıyla kurulan Atlantik Antlaşması Birliği'nin 25. dönem toplantısı sonunda, birlik başkanlığına emekli büyükelçi Muharrem Birgi seçildi. Muharrem Birgi, Batı Alman Karl Mommer'in yerini aldı. Boşalan başkan yardımcılığına da yine Batı Alman Peter Corterier seçildi. Daha önce Türkiye'nin NATO daimi temsilciliği görevinde de bulunan Birgi'nin birlik başkanlığına getirilmesi, Birlik'in NATO'ya bağlılığın bir başka ifadesi oldu.

Pentagon ve NATO'nun tehlikeli oyunları

● **Pentagon ve NATO'nun Batı Avrupa'da «nükleer güçlerin modernleşmesi» adı altında silahlanma yarışını körükleyici yeni ve tehlikeli girişimlerini dünya barış güçleri şiddetle protesto ediyor.**

NATO ve Pentagon'un başta Federal Almanya olmak üzere Batı Avrupa ülkelerine yeni orta menzilli nükleer roketler yerleştirme planlarına dünya ilerici kamuoyu ve barış güçlerinin tepkileri sürüyor.

Silahlanma yarışının daha da arttırılmasından başka bir şey olmayan bu tehlikeli planlar aslında 1978 Mayıs'ın da Washington toplantısında kabul edilen büyük silahlanma programının bir kısmıdır.

NATO ülkelerinin Aralık ayında yapacağı toplantıda karara bağlanacak olan bu planlara ilişkin olarak NATO ve Pentagon kamuoyunda haklı görünmek ve destek sağlamak üzere geniş bir propaganda kampanyası açmış bulunuyor.

Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeleri açıkça hedef alan bu barış düşmanı planları maskelemek üzere «Euro-strateji durdurma araçları» terimi ortaya atıldı. Bu ülkelerin halkları, her zaman tekrarlanan ve inandırıcılığı kalmayan «Sovyet tehdidi» ve «Batı savunmasını güçlendirmelidir» türünden aldatmacalarla bir kere daha karşı karşıya bulunuyor. Bu defa öne sürülen iddia, orta menzilli roketlerde SSCB'nin silah üstünlüğü sağladığı ve «Backfire» bombardıman uçaklarının gücüyle ilgili. Oysa orta menzilli roketlerin Avrupa için yeni olmadığı bilinmektedir. Sovyetlerce yerleştirilen roketler, ABD'nin bölgede askeri hava üs sistemini geliştirmesiyle ortaya çıkan tehlikeye karşı koymak üzere, 1950'lerden beri bulunmaktadır. Ve bilindiği gibi, Varşova Paktı'nın askeri ve politik doğrultusunda ve buna paralel olarak silahlı kuvvetlerin bünyesinde değişiklik yaratılmamış ve Avrupa güvenliği yolunda savunma amacı hiçbir şekilde değişmemiştir. Buna karşılık Pentagon ve NATO militarist çevrelerinin ve silah tekellerinin silahlanma yarışını körükleme eğilimleri, bugün orta menzilli roketlerin yerleştirilmesi planlarında bir kere daha ortaya çıkmaktadır.

Batı Avrupa'da Pentagon ve NATO'nun savaş hazırlıklarını sürekli olarak arttırdığı bilinmektedir. Başta ABD olmak üzere NATO üyelerinin büyük bir nükleer silah potansiyeli bulunmaktadır. Ve ABD stratejik kuvvetlerinin büyük bir kısmını, bu arada nükleer roketleri olan atom denizaltılarını ve bombardıman uçaklarını Batı Avrupa ülkelerinde bulundurmaktadır. Bu güçlere İngiltere'nin roket-nükleer kuvvetleri (64 roketi olan 4 atom denizaltısı ve Vulcan tipi 48 stratejik bombardıman uçağı) ve Fransa'nın kuvvetleri (orta menzilli 18 balistik roket, 64 roketi olan 4 atom denizaltısı ve Mirage tipi 37 stratejik bombardıman uçağı) eklenmektedir.

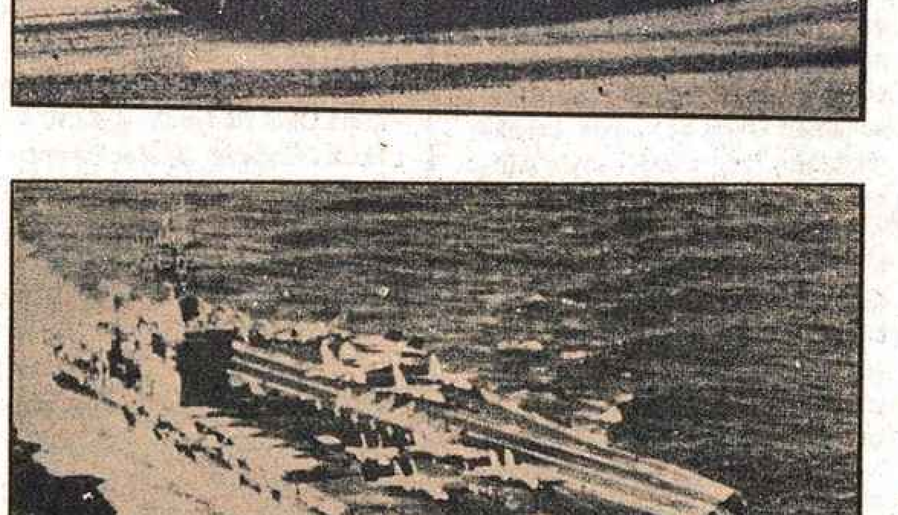
Halen NATO'nun Avrupa'da 3500 nükleer silah taşıtı, 8 binden fazla nükleer mermisi, bu arada megatonla ölçülen güçlü bombaları vardır. Orduların yeni sistemden silahla donatımı sürmektedir. Böylece bunların savaş olanakları eski silah örneklerinden 100 kat fazlalaşmıştır. Bu arada ABD malı 400 kadar operatik taktik ve taktik roket, bunun yanısıra nükleer başlıklı mermi atabilen obüs ve uçaklar bulunmaktadır. Bu arada NATO kurmayları kendilerine özgü bir tank hesabı yapmakta ve Batı Avrupa'da NATO birleşik silahlı kuvvetlerini ve «ikili üs» birliklerini takviye için özel olarak öngörülen stoklanmış binlerce tankı hesaba katmamaktadırlar. Kaldı ki, NATO'daki görevinden emekliye ayrılmadan önce Amerikalı General A. Haig, Batının asker sayısının Varşova Paktı silahlı kuvvetlerini 1,5 kat aştığını belirtmiştir.

Son günlerde güncelliği koruyan kanatlı roketler, Perşing'ler ve orta menzilli yeni balistik roketlerin yapılması için gerekli olan 350 milyon dolar ise yeni Amerikan askeri bütçesine çoktan eklenmiştir.

Avrupa'da nükleer savaş hazırlıklarını sürdüren, Pentagon bir yandan «muhtemel» karşı saldırıdan ABD topraklarını korumak ve hedefi Batı Avrupa'da yoğunlaştırmak, diğer yandan Sovyetler Birliği'ne karşı nükleer saldırı gücünü daha da artırmak peşindedir.

Pentagon ve NATO'nun «nükleer güçlerin modernleşmesi» adı altında silahlanma yarışını körükleyici yeni ve tehlikeli girişimlerinin, özellikle SALT—2'nin imzalandığı ve ABD Senatosunda onaylanmak üzere görüşüldüğü bir sırada, görülmesi emperyalizmin barış düşmanlığının bir başka açık kanıtıdır.

Pentagon ve NATO silahlanma yarışını körüklüyor.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Mayakovski'nin bir şiiri dolayısıyla

Ayşe ÇETİN

V.V. Mayakovski 1893'te Gürcistan'ın Bağdadi şehrinde doğdu. Babasının ölümü üzerine Moskova'ya göç etti ailesiyle birlikte. Çok genç yaşta bolşeviklerin safında devrimci harekete katıldı. Birkaç kez tutuklandı, hapiste yattı. Güzel sanatlar akademisinin resim ve mimarlık bölümünden mezun oldu. O sıralarda fütürist hareket içinde yer alarak, yenilikçi bir şiir anlayışını benimsedi. Şiirlerini büyük halk toplulukları önünde okudu. 1916'da Gorki'yi tanıdığında kendisinden büyük ölçüde etkilendi, Gorki de kendisine destek oldu. Mayakovski, devrimden sonra sosyalizmi halka anlatmak için büyük çaba harcadı. Bütün sanat yeteneğini ve tabii şiirlerini de bu yönde kullandı. Sosyalizm propagandası yönünde yaptığı bez afişler çok ünlüdür. 1930'da bir ruhsal rahatsızlık sonucu intihar etti.

Şair son mektubunda, cesedinin yanında bulunan bu mektupta şöyle diyordu:

«Anacığım, kardeşlerim, yoldaşlarım! Bağışlayın beni. İş değil bu, biliyorum (Kimseye öğütlemem), ama benim için başka bir çıkar yol kalmamıştı.»

Aslında amaç Mayakovski'nin, bu dünya çapında ünlü ve 20. yüzyılın adından en çok söz ettiren üçbeş şairinden biri olan devin hayat hikâyesini özetlemek değil. Ondaki devrimci ruhu ve sosyalizme duyduğu inancı göstermek. Devrim sonrasında yazdığı hemen bütün şiirlerinde bu özellik kendisini göstermekle birlikte, «Sovyet Pasaportu Üzerine» şiirinin, onun şiirleri içinde özel ve özgün bir yeri vardır. Mayakovski'nin intiharı olayı malzeme yapılarak, ikide bir sanatçının anlaşılmazlığı, ruhsal çelişkilerinin derinliği, çözümlenemezliği ve giderek sanatçının bireyselliği üzerine öyle akıl almaz sözler ediliyor ki, bu büyük şairin gerçek kimliği üzerine değinmeden ve onun kimliğini açıklayan bu şiiri okuyucuya iletmeden edemiyeceğiz.

Mayakovski'nin şair ve devrimci kimliğini, sosyalist insan olarak öbür insanlar arasındaki yerini, sosyalizme karşı taşıdığı sarsılmaz inancı sanırız en güzel bu şiir açıklamaktadır. Ve öylesine açıklamaktadır ki, Mayakovski'yi açıklamak için başka söze pek gerek de duyurmamaktadır.

SOVYET PASAPORTU ÜZERİNE

(Mayakovski'nin son yurtdışı gezisinden)

Şu memur zihniyetini
bir kurt bir kuzuyu paralar gibi
paralamak isterdim,
en ufak bir saygı duymadım
bu cinsten belgelere
ömrüm boyunca,
ve cehenneme kadar
yolu var
tüm evrakların derdim.
Ama bu... bu ayrı...
Kompartımanları
birer birer
gözden geçirerek
son derece terbiyeli
bir memur ilerliyor
trenin koridorunda.
Uzatıyor herkes pasaportunu
ve
ben de
küçük
kırmızı renkli
pasaportumu uzatıyorum
Bazı pasaportlar vardır
güleryüzle karşılanırlar
bazıları zor kurtulur
üzerlerine tükürülmekten.
Aslan başlı İngiliz
pasaportları
örneğin
titiz
bir saygıya hak kazanmışlardır
Bir Amerikan pasaportu ise
zat-ı muhteremin
huzurunda derin
bir huşuyla bel kırıp
temennalar saçarak
ve bir bahşiş alınır
gibi alınır.
Öküz suya
bakar gibi bakılır
Polonyalıya.
Ve polislere özgü ahmakça bir şüphe
karıştırır da karıştırır
alnını memurun:
Polonyalı da neyin nesi?
Nerden çıktı bu yenilikler
coğrafyada?
Ama Danimarka
ve İsveç pasaportları
sadece muntazam
ve alışılmış işlerin hak kazandığı
heyecansız
ve sahipleri gibi sâkin
ve soğuk
bir kabul görürler.

İşte çarpıldı gözleri birden
dağlanmış gibi
sayın memurun,
ve kıvrılıp büküldü parmakları
değince alevine
pasaportumun.
Ve dokunuyor şimdi
elliyor ürkek ürkek.
Elindeki pasaport değil de
bir bomba sanki
ya da bir kirpi,
İki yüzü de keskin
bir ustura...
Bilmem kaç metrelik
yirmi dilli
bir çıngırak yılanı eller gibi
elliyor.

Hamal,
valizlerimi bedava taşımağa hazır,
bana göz kırpıyor
dayanışma duygusunun
o güzelim keyfiyle...
Jandarma
polise
polis jandarmaya
bakıyor uzun uzun.

Ve şu polis milleti
nasıl da şehvetle kırbaçlar
nasıl
çarmıha gererdi beni
sadece ve sadece
elimde oraklı çekiçli
bir pasaport var diye...
Şu memur zihniyetini
bir kurt bir kuzuyu paralar gibi
paralamak isterdim,
ve en ufak bir saygı duymadım
bu cinsten belgelere
ömrüm boyunca,
ve cehenneme kadar
yolu var
tüm evrakların derdim.
Ama bu... bu başka...
Ve daima
gururla çekip çıkaracağım
cebimden
pasaportumu:
İyi okuyun sayın baylar
ve gıpta edin:
Yanılmıyorsunuz evet
Sosyalist bir ülkenin
Yurttaşıyım ben

Mayakovski 1929

2. İstanbul Sanat Bayramı'nın zengin bir programı var

2. İstanbul Sanat Bayramı dün İstanbul'da başladı. Bütün sanat dallarındaki çalışmaları sergilemeye yönelik bir program kapsamı içinde, hemen her türlü sanatsal etkinliğe ilişkin örneklemelerin yer aldığı söylenebilir.

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi tarafından her yıl düzenleneceği belirtilen sanat bayramlarının ilkinde, yani geçen yıl yapılanda, sanatların 20. yüzyıla doğru alacağı biçimler ve sanatçıların önündeki sorunlar genel çizgileriyle değerlendirildi. Bu yıl, 15 _ 26 Ekim tarihlerini kapsayacak olan sanat bayramı programının ağırlığını görsel sanatlar oluşturuyor. Bunlar dışında kitap sergileri, dinletiler de var. Resimde, Türk resminde çeşitli akımları toplu gösteren sergiler, genç sanatçılara ait sergiler ve çeşitli koleksiyonlardan seçmeler var.

Devamı s. 5, sütun 4'de

Radyo TV

TV

19.00 Haberler — 19.05 Flander'lerin Köpeği: Bu akşam çizgi dizi filmin 48. bölümü yayınlanacak — 19.30 Anadolu'ya: Programın birinci bölümünde arıların sonbahar bakımı ile ilgili bir film; ikinci bölümünde ise Dazkırı ilçesine bağlı köylerdeki halı emekçiler'nin örgütlenme öykülerini anlatan bir film var — 20.30 Haberler — 21.15 Beş Dakika — 21.20 Atilla Yelken Söylüyor — 23.00 Haberler

TRT-1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan Sabaha — 09.20 Dilden Dile — 10.01 Arkası Yarın — 11.05 Okul Radyosu — 12.10 — Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 14.32 Yaşayan Bestecilerimiz — 15.01 Yörelerimiz, Ezgilerimiz, Geleneklerimiz — 16.05 Okul Radyosu — 17.02 Akşama Doğru — 18.01 Çocuk Bahçesi — 19.00 Haberler — 20.02 Çocuklarımız İçin On Dakika — 20.15 Köy Dağarcığı — 21.30 Müzik Magazin — 23.00 Haberler — 23.10 - 01.00 Bölgesel Yayın — 01.00 Kapanış — 01.05 - 05.00 Gece Yarısı

TRT-2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Olayların İçinden — 10.30 Kadın Sanatçılarımız — 12.00 Dünya Folklorundan — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.30 Yabancı Dil Öğrenelim — 16.20 Arkası Yarın — 16.45 Ses Ustaları — 19.00 Haberler — 21.00 Sanat Olayları — 22.00 Yabancı Dil Öğrenelim — 23.00 Haberler — 23.55 Kapanış

TRT-3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 10.30 Ülkeler ve Müzikleri — 11.00 Öğleye Doğru — 12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz — 15.00 Günün Konseri — 17.06 Gençler İçin — 18.00 Stüdyo FM — 20.00 Müzik Sözlüğü — 21.00 Solodan Orkestraya — 22.06 Gecenin Getirdikleri — 23.00 Salı Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış

Kapitalizm yaşayıp geliştikçe emekçilerin kaderi yoksullaşmaktır

Üretim araçları ne kadar gelişirse, üretim o denli artar. Üretim güçleri geliştikçe toplumun refah düzeni yükselir. Madem ki, zenginliğin ölçüsü üretilen malların değer büyüklüğüdür, böyle olması gerekir.

Gerçekten de, insanlar daha bolluk içinde yaşamanın gereklerini üretim araçlarından çıkarırlar. Gelişkin araçlarla daha çok zenginlik üretmenin olanağı her zaman vardır.

Tarihin ya da üretim gerçeğinin bu mantığı, sınıflı toplumda tersine dönüyor. Özellikle kapitalist toplumda, bu, çok daha belirgin hale gelmektedir. Kapitalizm geliştikçe, üretim kapasitesi arttıkça, yeni, zenginliğin araçları çoğaldıkça, insanların aynı ölçüde zenginleşmediklerini, bolluğa kavuşmadıklarını görmekteyiz. Bunun sebepleri üretimde durulmalıdır.

Kapitalist ülkelerde burjuvazi emekçi sınıfları şöyle kandırır: «Size de vereceğiz ama daha o kadar gelişmedik, zenginleşmedik.» Burjuvazinin bu vaadi yalandır. Bunu yalanlıyan kapitalizmin kendisidir.

Eğer kapitalist toplumun yasaları insanların iradesine göre işleseydi, diyelim «iyi niyetli» burjuvalar, artan zenginlikleri eşit paylaşımını kabul etseydi, bu olabilirdi! Ama ne yazık ki, kapitalizmin burjuvalardan bağımsız işleyen yasaları vardır ve emekçi sınıfları yoksulluğa iten ve bu yoksulluğu gittikçe koyulaştıran, işte bu yasalardır.

Kapitalizmde insanların iradesinden bağımsız olarak, artan zenginlikleri yutan, sürekli yutan bir faktör vardır. Sermaye... Marks'ın dediği gibi, kapitalizmin tek bağımsız faktörü budur. Bütün insanlar sermayeye, onun işleyiş yasalarına bağımlıdırlar. Bu nedenle kapitalizmin geniş emekçi yığınlara refah vaadetmesinin gerçek yanı yoktur.

Kapitalist gelişmenin içeriği ve emekçiler üzerindeki etkileri üzerinde durmamız gerekiyor.

MAKİNALAŞMA ARTARSA...

Makina, insan emeğini verimli kılar. Bu nedenle makina, biraz da, felsefi bir deyimle yoğunlaşmış insan emeği diye anılır. Bir ilkel makina bile, birden fazla insanın yapabileceği işi yapar ve daha fazla zenginlik üretir. Makinalar modernleştikçe zenginlik de artacaktır. Ama bu zenginliklere makinaların sahipleri el koyacağı için, insanlar artan zenginlikten pay alamıyacaklar. Ya da aldıkları payı artıramıyacaklar.

Artan zenginlikleri kapitalistler de tüketemez, kârının çok az bir kısmını kendisi ve ailesi için tüketebilir ama, büyük çoğunluğunu sermayesine katar. Böylece, ürettiğimiz zenginlikler, bizden bağımsız olarak işleyen sermayeye katılır. Sermaye sürekli büyür.

Makinalar geliştikçe, üretim için çalışan insan sayısında da belli bir düşme olur. Belki işçilerin sayısı artar ama, işsizlerin de sayısı artar. Bu nasıl olur diye sormak bile fazladır. Hayat hep böyle çelişkiler üretir. Hele kapitalizm, büsbütün çelişkiler üreten bir toplumdur.

Evet, işçilerin sayısı artarken, işsizlerin de sayısı artar. Çünkü; «Makina kullanılması bir çelişkiyi de beraberinde getirmektedir. Belli büyüklükte bir sermayenin sağladığı artı-değerin iki faktöründen biri olan artı-değer oranı makine kullanımı ile ancak, diğer faktör olan işçi sayısı küçültülerek büyütülür.» (Marks)

Böylece ama, sürekli genişleyen bir üretim kapasitesidir kapitalizm. Kapasite büyüdükçe yeni işçiler üretim sürecine girer. Ne ki, bu artış hiç bir zaman artan nüfusu kapsayacak, iş verecek düzeyde olmaz. Bunun yanında, makinalaşmanın artış hızına uygun bir işçi talebi artışı olmaz. Bu nedenle işsizlik sürekli artan bir faktör olur.

İŞSİZ SAYISI ARTARSA...

Kapitalizm geliştikçe makinalaşma, makinalaşma geliştikçe işsiz sayısı artar. Bu, iş arıyanlara, işe ihtiyacı olanların sayısının sürekli artması demektir. İşsiz insan kitlesinin artışı, geliri olmayan kitlenin sürekli yükselmesi demektir. Yani, salt işsiz olmaktan dolayı aç kalanların sayısı kapitalizm geliştikçe sürekli büyür.

Kapitalizmin en gelişkin olduğu, makina kapasitesi bakımından bir kaç milyarı beslemesi mümkün olan ABD ekonomisinde bile işsizlik vardır. Bu kapitalizm sayısı sürekli artmaktadır. Bugün ABD'de yedi milyon insan «resmi» işsiz durumundadır. Bu 40 milyon insanın yoksulluğu ve sefaleti anlamına gelir. Yani ülke nüfusunun dörtte biri.

İLKEL ÜRETİM YOKOLUNCA...

Makinalaşmanın yoksulluğa, işsizliğe ittiği bir başka toplum kesimi de el sanatlarıyla, üretimin ilkel biçimleriyle hayatını kazanan insanlar olur. Bunların daha çok ekmek isteyen üretimleri ve bu nedenle daha yüksek fiyat gerektiren satışları, kolay üretim olanağı bulan manifaktura rekabet edemez ve giderek pazarı daralan el sanatları üretimi, yok olup gider. Kapitalizmin gelişmesi karşısında hiç bir el işçiliğinin güvencesi yoktur. Bu işi yapanların da. Böylece bu kesim de kapitalizmin yoksulluk batağına sürüklenir.

EĞİTİM DÜZEYİ YÜKSELİNCE...

Kapitalizm makinalaştıkça daha çok eğitim görmüş insanlara ihtiyaç gösterir. Böylece, hem eğitimi tahrik eder, hem de eğitimi geliştirir. Geniş bir okullar ağı kurar. Her insanın okuması, meslek sahibi olması için belli bir zemin hazırlar.

Ama kapitalizm bu eğitilmiş işgücünün ancak sınırlı bir bölümüne iş verebilir. Okumuş, eğitim görmüş ve meslek edinmiş yüzbinlerce insan iş bulamaz. Bunlar da işsizliğin ve yokluğun alanında kalan ve sürekli büyüyen bir kesimi oluştururlar.

EMEĞİN BAĞIMLILIĞI ARTTIKÇA...

Gelişmenin yeni iş alanları, yeni ekmek kapıları açması beklenirken, tam tersi olur. İş ve işçi bulma kurumunun kayıtları iş aramak için başvuranları kapsayamaz hale gelir. Bir odacılık sınavı açılsa iki bin kişi sıraya girer.

Böylece, geliştikçe işçiye ihtiyaç duyması gereken kapitalist, tam tersine, büyüyen işsizler ordusu içinden seçme imkânına kavuşur.

İşçinin değil de kapitalistin olan bu rahatlık, kapitalizmin rahatlığı değildir. Ücretli kölelik sistemine kolaylık sağlasa bile...

İşçi potansiyelinin büyüyen işsiz kesimi, iş bulmak için sermayeye muhtaçtır. Sermaye, bu muhtaçlığı en iyi biçimde kullanır. Dolayısıyla, emeğin sermayeye karşı artan bağımlılığı, kapitalizmin kendini yenilemesi, üretmesi ve güçlü kılması için gerekli bir süreçtir.

Ama, sermayenin insanlardan bağımsız olarak zenginlikleri yutması ve geniş kitleleri yoksullaştırması, kapitalizmin kendisini de çaresizliğe iter. Yoksullaşan insanların gölgesi kapitalist pazar içinde daha az görünür olur. Satmak için üreten kapitalistler, alıcıların sayısının azalmasında kendi düzenlerinin rolü olduğunu bilmeksizin krizlerin içine düşerler. Krizler ise emekçi sınıfları daha da yoksulluğa iter.

KAPİTALİZM DEVAM ETTİKÇE

Demek ki kapitalizm, artan zenginliklerin, karşıtı olan yoksulluğu da beraberinde getirmesi ve artırması anlamına da geliyor. Zenginliğin araçları, bir avuç insanın elinde tam işlevini görürken, yani zenginlik olarak kalırken, aynı araçlar emekçi kitleler için yoksulluğun araçları haline gelmektedirler. Sınıflı toplumun bu niteliği, kapitalizmde kendini büsbütün açığa vurur.

O halde kapitalizm, üretim güçlerinin gelişmesi ile, insanların ihtiyaçları arasındaki çelişkiyi derinleştirir, onarılmaz hale getirir. İnsanın yararına olması gereken tarihi gelişme, sermayenin yararına olarak sınırlanır.

Bu nedenle, kapitalizm varsın gelişsin, nimetlerinden [illegible] diye düşünmeye emekçilerin hakkı yoktur. Onların bir tek hakkı vardır. Kapitalizmden kurtulmak. Kapitalizmden kurtulmak için mücadele etmek.

Yoksulluğun aracı haline gelen gelişme, sosyalizmle birlikte gerçek zenginliğin ve mutluluğun vasıtası olur.

Bunun için kapitalizme son verilecektir.

«Barış içinde birarada yaşamak» olanağı

İşçi sınıfı biliminin ortaya koyduğu bu ilke, kendisini «devrimci» veya «ilerici» ilân eden birtakım siyasal akımlar tarafından ya kasten yanlış tanıtılır veya yanlış yorumlara tâbi tutulur, çarpıtılır vb. Örneğin bu ilkenin sözde devrimci muhaliflerinden bir bölümü olan maceracılar, barış içinde birlikte yaşama ilkesinin, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki mücadeleyi yavaşlattığını ve bunun emperyalizme yaradığını öne sürerler. Oysa bu, tümüyle iftira ve saptırmadır.

Çünkü, birincisi, bu iddia katıksız bir çarpıtma ve somut olguları inkârdır. Çünkü bu ilke, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki mücadelede, sosyalizme ve dünya devrimci sürecine daha elverişli koşullar sağlar. Nitekim yarım yüzyılı aşkın süredir yaşanılan toplumsal süreç, bu ilkenin emperyalizme değil, dünya devrimci sürecine yaradığını, uluslararası devrimci - ilerici hareket için daha uygun koşullar yarattığını, emperyalizmi ise gerilettiğini kanıtlamıştır.

İkincisi ve daha önemlisi sözkonusu iddia tümüyle yalana dayanmaktadır. Çünkü barış içinde birarada varolma ilkesi, sosyalizmin kapitalizme karşı mücadeleden vazgeçmesini hiç bir zaman önermemiştir. Tersine, yukarıda da belirtildiği gibi, bu politika, sosyalizmin ve dünya devrimci sürecinin güçlenmesi için, —dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin ilerlemesi için— daha elverişli koşulların oluşmasına hizmet eder.

Çünkü bu bilimsel politika ve onun uygulayıcıları «karşıt sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birarada yaşamalarının, sosyalizm ile kapitalizm arasında, işçi sınıfı ile burjuvazi arasında», dünya halkları ile emperyalizm arasında, «keskin bir siyasi, ekonomik ve ideolojik mücadele» anlamına geldiğini defalarca ve ısrarla belirtmişlerdir.

İşçi sınıfı bilimi dışındaki akımların çarpıtma ve saptırmalarına karşı, barış içinde birlikte varolma ilkesini incelememiz yararlı olacak.

Bilimsel öğretinin bu konudaki görüşleri ve yanıtları şöyle özetlenir :

SINIF MÜCADELESİ VE BARIŞ İÇİNDE YAŞAMA

● «Barış içinde birlikte yaşama», kapitalist ülkelerde işçi sınıfı öncülüğündeki devrimci kitlelerin tekelci sermayeye karşı başarıyla mücadele vermesini mümkün kılan koşulların yaratılmasına yardımcı olur. Barış içinde birlikte varolma ilkesine dayanan sosyalist sistemler politikası, emperyalizmin devrimci hareketi zayıflatmak isteyen girişimlerine kesinlikle karşı durur ve bu, emperyalizme karşı verilen mücadelenin önemli bir parçasıdır.

Kimileri, sınıf mücadelesinin «ölmekte olduğu» tezini yaymağa çalışırken genellikle argümanlarını barış içinde birarada varolmaya dayandırıyorlar. Bunlar, işçi sınıfı partileri tarafından oldukça net bir şekilde yapılan şu açıklamayı görmezlikten gelmektedirler : **«barış içinde birarada varolma, ezenlerle ezilenler arasında, sömürgecilerle sömürgeci tahakkümün kurbanları arasındaki ilişkilere uygulanamaz.»** Olguların da göstermiş olduğu gibi sosyalist sistem tarafından izlenen barış içinde birlikte yaşama politikası Batı Avrupa ve Amerika'da emekçilerin mücadelesini engellememekte, tersine hızlandırmaktadır.

● Öte yandan, barış içinde birarada yaşama politikası kapitalist bir ülkedeki sınıf mücadelesine uygulanamaz. Çünkü sınıf mücadelesi kapitalizmin iç çelişkilerinin bir sonucudur. Bir başka deyimle barış içinde yanyana yaşama, çağdaş uluslararası koşullarda sınıf mücadelesinin uluslar arası arenadaki özgül biçimini temsil etmektedir. Çünkü «emperyalizmin, uluslararası gerginlik yaratmak ve savaş fidelikleri kurmak yoluyla kendi iç çelişkilerinin üstesinden gelme girişimleri, barış içinde birlikte yaşama politikası ile önlenir. Bu politika, ne mevcut sosyo-politik statükonun korunması, ne de ideolojik mücadelenin zayıflatılması anlamına gelir. Emperyalizme karşı sınıf mücadelesinin ulus ve dünya çapında gelişmesine yardım eder.

Barış içinde birlikte yaşama durumunda bütün demokratik güçleri, gericiliği yenebilecek bir siyasî ittifak altında birleştirmek için elverişli koşullar geliştirilir.

Barış içinde birlikte varolma ilkesine dayalı bir politika, sosyalizmi ve sınıfsız toplumu kurmakta olan dünya sosyalist topluluğundaki halkların devrimci eylemini teşvik eder, onları sosyalist üretim tarzının avantajlarını daha tam ve etkin biçimde kullanabilme, iki dünya sistemi arasındaki çekişmede yeni başarılar kaydedebilme olanağını sağlar. Dünya sosyalist sistemi **«tarihsel gelişimin güçlü bir hızlandırıcısı»** ve **«anti-emperyalist mücadelenin tayin edici gücü»** haline gelmiştir. Sosyalizm, devrimci hareketin öncüsüdür. Bu nedenle sosyalizmin dünya sahnesine çıkması, kapitalist devletlerdeki işçilerin devrimci olanaklarını artırmış ayrıca, ulusal kurtuluş hareketlerine yeni ufuklar açmıştır.

ULUSAL KURTULUŞ HAREKETİ VE BARIŞ İÇİNDE YAŞAMA :

Uzun yılların deneyleri bize şunu kanıtlıyor ki, sosyalist sistem tarafından izlenen ve bir yandan barış içinde birlikte yaşama ilkesine, öte yandan sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerinin kararlıca desteklenmesine dayanan politika, ulusal kurtuluş hareketlerinin dünya devrimci sürecinin bir parçası olarak güçlenmesine yardım etmektedir. Afrika - Asya halklarının anti-emperyalist hareketinin rolü bu süreçte büyümeğe devam ediyor. Bu ülkelerdeki genç işçi sınıfının, köylülerin, diğer demokratik ve devrimci güçlerin emperyalizme ve yerli gerici güçlere karşı mücadelesi giderek şiddetlenmektedir.

Afrika ve Asya'nın birçok genç bağımsız devletinde siyasî bağımsızlığı güçlendirme ödevinin yanısıra, ana sorun olan toplumsal kalkınma problemi, ekonomik gericiliği yenme uğraşıdır. Bu sorunun çözülmesinin başlangıç halkası sosyal ve ekonomik değişikliklerin, tarım reformunun gerçekleştirilmesine feodal ve pre-feodal (feodal öncesi) ilişkilerin ve yabancı tekeller egemenliğinin tasfiyesine, sosyal ve siyasal yaşamın ve devlet aygıtının demokratikleştirilmesine bağlıdır. Bağımsızlığını yeni elde etmiş genç ulusal devletlerdeki ilerici ve toplumsal kalkınmaya yönelik eğilim, barış içinde birlikte yaşama koşullarında ve sosyalist sistemin devrimci desteğinde güçlenmekte, devrimci demokratik güclerin etkinliği artmaktadır.

Barış içinde birlikte varolma, yeni doğmuş ülkelerde kaybetmiş oldukları eski konumlarını yeniden ele geçirmeğe can atan emperyalistler için ciddi bir engeldir. Eski sömürgeci güçlerin yeni işbirlikçilerinin Afrika ve Asya'daki ulusal kurtuluş mücadelelerini bastırmak için başvurdukları sürekli girişimler, hem sömürgecilikten yeni kurtulmuş halkların hem de sosyalist sistemin kararlı direnişiyle karşılaşmaktadır.

Sosyalist devletlerin izlediği barış içinde birarada yaşama politikası pasif bir barış öğüdü değildir. Bu politika, ulusal kurtuluş mücadelesinin ve devrimin kazanımları, emperyalistlerin saldırgan eylemleriyle tehlikeye girdiğinde, onları korumak için kesin çözüm çabalarını da birlikte içermektedir.

«Sol» - kanat revizyonistleri, barış içinde birarada yaşama yerine, dünyanın çeşitli yörelerinde mevzii (yerel) savaşları körükleyip, bunları dünya çapında tutuşturmanın sosyalizmin nihai zaferini çabuklaştıracağına inanırlar.

MÜCADELEYE EVET, DÜNYA SAVAŞINA HAYIR

Bu gibi görüşler, günümüz dünya gelişiminin objektif kanunlarıyla kökten çelişmektedir. Sosyalist ve kapitalist devletler arasında bir savaş çıkarmanın, genç bağımsız devletlerin sosyalizme geçmesini kolaylaştıracağını söyleyen maceracı yaklaşımların sahipleri subjektif, bilim dışı ve özünde karşı-devrimci bir tutum takınmışlardır. Onlar için sosyalizmin kapitalizme karşı savaşa tutuşması, günümüzde tayin edici güç olarak kabul ettikleri ulusal kurtuluş hareketini ilerletecek bir araçtan ibarettir. «Sol» - kanat revizyonistlerinin pek çoğu kapitalist ülkelerde işçi sınıfının tarihi misyonunu inkâr ederler. Böylece dünya devrimci sürecinin diyalektik birliğini parçalamaya çalışarak, bu sürecin iki ana bileşenine —dünya sosyalist sistemine ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfına— ya salt askeri imha görevini ya da pasif işlevleri yüklerler.

Deneyler göstermiştir ki, barış içinde birlikte varolma ilkesi, sınıfsız sosyal - ekonomik düzenin (toplumun) doğuşu doğrultusundaki dünya gelişiminde ve dünya devrimci sürecinin ilerlemesinde belli başlı bir eğilimdir. Barış içinde birlikte varolma bir yandan, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki sınıf mücadelesinin, kapitalizmin aleyhine tarihsel ilerlemesinin ve onun tüm dünya üzerindeki konumunu zayıflatmasının özgül bir biçimidir. Öte yandan, barış içinde birlikte yaşama, farklı sosyal sistemlere sahip devletler arasında eşitlik ve karşılıklı anlayışı, içişlerine karışmama, bağımsızlığını tanıma, bütün ul-

Devamı s. 5, sütun 4'de

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2327 41.
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

SSCB'nde kitle sporu eğitimde önemli bir yer tutuyor

Sovyetler Birliği'nde her türlü spora açık tesisler, zengin ülke topraklarının her yanına yayılmış durumdadır. Halen SSCB'nde dört bine yakın stad, özellikle kış mevsiminin çok uzun sürdüğü bölgelerde önemli yeri olan 60 bin dolayında kapalı spor salonu mevcuttur. Futbol, voleybol ve basketbol alanlarının sayısı yüzbinlerle ifade edilmektedir. Uzun yıllar eksikliğ çekilen kapalı yüzme havuzları, olanaklar düzeldiğinden bu yana, son yıllarda hızla inşa edilmiş bulunuyor ve tüm ülkeyi kapsamına alan yüzlerce kapalı havuz var bugün.

Sovyetler Birliği hâlen, 20 milyondan fazla Sovyet vatandaşının aynı anda spor yapmasına ve yarışmasına açık stadlar, spor sarayları, havuzlar ve paten pistleriyle örülmüş durumda. Sporu kitlelere götürmeyi bilinçli bir biçimde görev edinen Sosyalist ülkeler, öncelikle tesislerin gerçekleştirilmesine ve giderek geliştirilmesine büyük önem veriyorlar.

Sovyetler Birliği'nde, uluslararası yarışmaların normlarına uygun yeterli sayıda spor tesisi de mevcut. Sporla ilgili tesis altyapılarının inşası için her yıl SSCB Devlet bütçesinden yaklaşık 200 milyon ruble ayrılıyor. Son yıllarda mimaris açısından da dikkat çekici büyük spor tesisleri inşa edildi. Bunlar arasında Minsk, Vilnius, Taşkent ve Frunze spor saraylarını sayabiliriz.

SOVYET VATANDAŞLARININ EN POPÜLER YARIŞMALARI: SPARTAKİAD'LAR

Sovyet Halkları, her dört yılda bir Spartakiad adı verilen yarışlara katılıyorlar. En yeni sporculardan büyük şampiyonlara kadar milyonlarca insan bu karşılaşmalarda yer alıyor. Yirmiden fazla spor dalında yarışan genç kızlar ve erkekler, kendi kluplerinin, kentlerinin, bölgelerinin ve nihayet cumhuriyetlerinin kazanması için sportmence yarışıyor. Spartakiad'lar, 15 Cumhuriyetin en iyi ekiplerinin final karşılaşmalarıyla son buluyor. Bu ulusal düzeydeki yarışmalarda sağlanan sonuçların sportif değerleri o denli yüksek ki, sadece Olimpiyat Oyunlarıyla karşılaştırılabileceğini yabancı gözlemciler de kabul ediyorlar.

SOVYET OKULLARINDA KÜLTÜR FİZİK ZORUNLU BİR DERSTİR

Sovyetler Birliği'nde hem ilkokullarda, hem orta öğrenim ve hem de yüksek öğrenim düzeyindeki okullarda kültür fizik zorunlu derstir. İlkokullarda öğrenciler, tecrübeli öğretmenlerin yönetiminde haftada iki kez kültür fizik dersi yaparlar. Orta dereceli okullarda 100 binden fazla kültür fizik uzmanı ve sportif nitelikleri yüksek öğretmen çalışmaktadır. Sağlık açısından hassas olan öğrenciler, özel gruplara konulmakta ve tıbbi gözetim altında tutularak çalıştırılmaktadırlar. Öğrenciler, okuldaki zorunlu kültür fizik derslerinden başka okul dışında, arzu ettikleri spor dalında çalışma yapmak olanaklarına da sahiptirler. Çeşitli spor kurumlarındaki her tür spor dalı, isteyen gençlere daima açıktır.

Spor alanında ilerlemek isteyen gençler, çocuklar ve yetişkinler için ayrı ayrı kurulmuş olan spor okullarına yazılırlar. Bu iş için gerekli olan tek şey, sağlık durumunun iyi olması ve okulda spordan iyi not almış olmaktır. SSCB'nde çocuklar ve yetişkinler için, 25 spor dalında çalışma yapılan yaklaşık 5 bin spor okulu vardır. Buralarda çalışma yapan ve yaşları 9 ile 14 arasında olan çocuk sayısı ise 2 milyon civarındadır.

Spor okullarından bir çoğu, atletizm, jimnastik vb. dallarında uzman okul olarak ün yapmışlardır.

Sovyet halklarını içeren ve yalnızca çocuklar arasında düzenlenen yarışmalar, hem büyük ilgi toplamakta hem de başarılı küçükleri ortaya çıkarmaktadır. Her yıl 15 milyondan fazla okul çocuğu, çeşitli spor dallarında düzenlenen yarışmalara katılırlar.

Üniversite öğrencilerinin de zorunlu olarak kültür fizik dersi aldıklarını söylemiştik. Öğrencilerin fizik eğitimiyle, yaklaşık 20 bin kalifiye spor öğretmeni ilgilenmektedir. Kültür fizik dışında herhangi bir spor dalında çalışmak ve kendini geliştirmek isteyen üniversite öğrencilerine bu olanağı, tüm üniversitelerde bu enstitülerde mevcut olan ve öğrenci birliklerine bağlı olarak çalışan spor klüpleri sağlar.

Örneğin Moskova Üniversitesi spor klübünde, çok sayıda modern stadyum, kapalı bir atletizm salonu, onlarca kapalı jimnastik salonu ve yüzme havuzları mevcuttur. Spor öğretmenleri ve yüksek nitelikli antrenörler, 41 çeşit spor dalında yapılan çalışmaları yönetirler. Bütün bunlar, gerek öğrencilerin gerekse Üniversitede bulunan genç bilim adamlarının yalnızca sağlıklı bir yaşam sürmelerini değil, spor alanında yüksek başarı dereceleri elde etmelerini de sağlar, hatta bazıları Olimpiyat şampiyonları olurlar.

SSCB'NDE YAŞLI VE ORTA YAŞLI İNSANLARIN SPOR YAPMA OLANAKLARI NELERDİR?

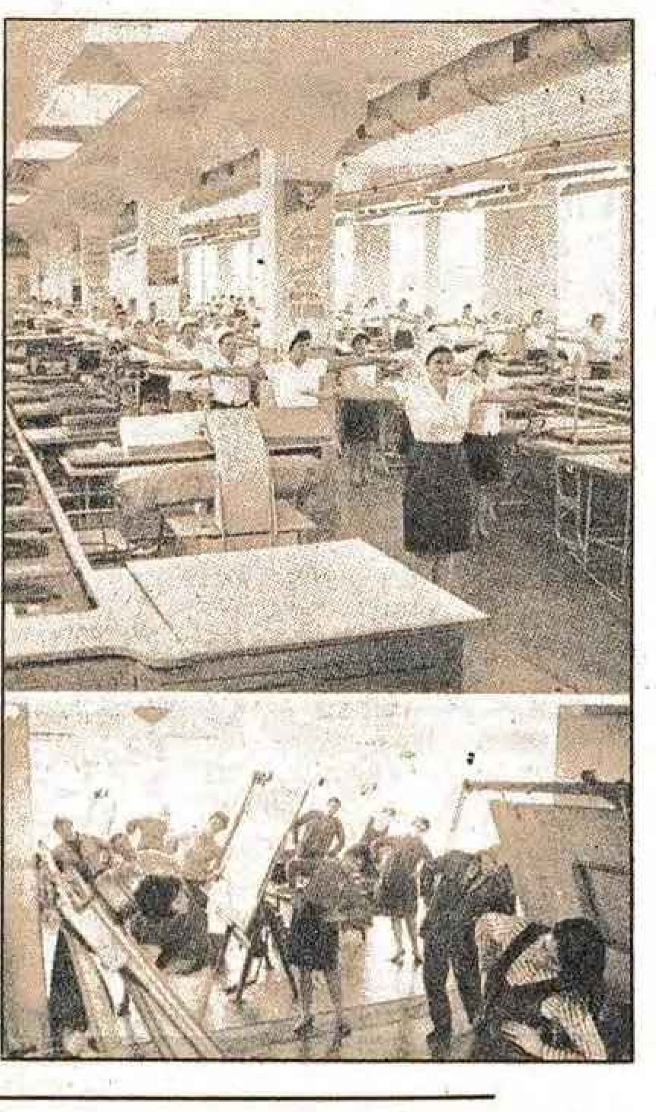
Kuşkusuz elli yıldan buyana yaşlı insanlar spor alanında rekorlar kırmadılar. Ama kültür fizik hareketlerine düzenli ve aktif bir biçimde katılıyorlar, kendi aralarında yarışmalar düzenliyorlar. Spor tesislerinin hemen hemen hepsinde, orta yaşlı ve yaşlı insanlar için, sağlık grupları denilen çalışma bölümleri oluşturulmuş bulunuyor. SSCB'nde yaklaşık beş milyon kişi bu tür gruplara katılıyor, pek tabii onlara bakmakla yükümlü doktorların izni ve talimatı alınmak suretiyle. Yaşa ve sağlık durumuna göre, uzmanlar ve bilim adamları tarafından hazırlanmış bir fiziksel çalışma programı uygulanıyor. Yaşlılar için tavsiye edilen başlıca sporlar, jimnastik, yüzme, koşu ve basit kuralları olan bazı spor oyunları.

Sağlık gruplarının sayıları yıldan yıla sürekli artış gösteriyor. Zira kültür fizik ve diğer sporların insanların sağlığı, enerjisinin artışı vb. üzerindeki olumlu etkileri her geçen gün daha fazla görülüyor.

Radyolar aracılığıyla günde iki kez yayınlanan jimnastik çalışması programları, çeşitli işyerleri, kurum ve fabrikalarda dinletiliyor. Dinlenmek, yeniden enerji kazanmak ve fiziksel yumuşama sağlamak için önemli bir araç olan bu yayınları işçiler, memurlar, mühendisler, kısacası tüm çalışanlar severek izliyor ve uyguluyorlar. Bu kısa spor seansları, Sovyet vatandaşları arasında son derece popüler. «Forma girmek için beş küçük dakika» diyorlar buna. Doktorlar ve uzmanlar, bu kısa egzersizleri meslek gruplarına göre de ayrımlıyorlar. Yorgunluğu gidermek için yapılacak hareketlerin, bir maden işçisi ve bir ekonomist için aynı olmayacağını söylüyorlar. İşçilerin kültür fizik için ayırdıkları süre, çalışma saatleri olarak mütalâa ediliyor ve Devlet tarafından ödeniyor.

Hergün milyonlarca insan, çalışma yerlerinde kültür fizik ve jimnastik yapıyor. Ve bu insanların çoğu, yaptıkları hareketlerle sağladıkları rahatlığı başka hiç bir şeyin sağlayamayacağını kesinlikle belirtiyorlar.

Demokratik halk kooperatifleri

Baştarafı Sayfa 6'da

lışı alarını daha ileri boyutlara götüreceklerdir. Gelecekte en önemli sorunumuz fabrikanın kapasitesini büyütmektir. Bu yapılamadıktan sonra şimdiki koşullarda kooperatifin getirebileceği hizmetler sınırlıdır.

Kooperatifçilik bugüne kadar ülkemizde gerekli ilgiyi görememiştir. Ancak emekçi halkımızın giderek kooperatiflere sahip çıkması gelecekte ülkemizin ekonomik, sosyal ve siyasal görünümünü oldukça değiştirecektir. Artık, emekçiler neyin kendilerinden yana olduğunu çok iyi görüyorlar. Gerçek kooperatifler emekçilerin, karanlık yoluna ışık tutan bir fener dir. Yoksul üreticilerin önem li bir ekonomik mücadele aracıdır.

● Diğer emekçi kooperatiflerine ya da onların yöneticilerine bir mesajınız var mı?

Yoksul üretici köylülerin sömürüye karşı en güçlü silahı DEMOKRATİK HALK KOOPERATİFLERİDİR. Kırsal alanın sorunları ile ülkemizin sorunları ve bu sorunların çözümü birbirinden ayrı değildir. Bunlar bir bütün olarak düşünülmek zorundadır. Ezilen sınıfların gerçek kurtuluşu yolunda kooperatiflerin önemi iyi kavranmalıdır.

Mardin'de gericiler

Baştarafı s. 1'de

şı uygulamalarla dağıtan güvenlik kuvvetlerinin keyfi uygulamalarından cesaret alan silahlı zorbaların planlayıp uygulamaya koyabildikleri kanaati giderek yaygınlaşıyor.

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz bir açıklama yaparak, Partisine karşı seçim dönemi boyunca girişilen saldırıların çok büyük boyutlara vardığını belirtti ve öldürülen devrimci - demokratların ailelerine başsağlığı diledi.

KİM KİMİ KORUYOR BELLİ OLMADI

Seçim dönemi boyunca faşist zorbalar faaliyetlerini rahatlıkla sürdürdüler. Sıkıyönetimin güvenlik çaresi olmadığı bir kere daha görüldü.

● Sandık başlarında pek çok faşist saldırgan silâhla yakalandı. Kırıkhan - Soğuksu ilçesinde, sandık müşahidi olarak görevlendirilmiş bir faşist saldırgan güvenlik kuvvetlerince olay çıkaramadan etkisiz hale getirildi.

● Öte yandan aynı köyde AP'li silahlı saldırganlar iki CHP'liyi yaralıyarak kaçtılar. Saldırganların kimliklerinin belirlendiği açıklandı.

● Sorgun ilçesinde oy kullanmaya giden Faruk Kaplan adlı bir işçi yurttaş, MHP li saldırganların tecavüzüne uğradı ve feci şekilde dövüldü. Faşist saldırganlar kaçmayı başardılar.

● Manisa'da seçim günü terör estirmeye ve halkı sandık başına gitmekten caydırmaya çalışan faşistler, Merkeze bağlı Davutlar köyünde sandık görevlisine ateş açtılar. Saldırganlar yakalanarak göz altına alındı.

● Muğla'nın günlükbaşı ve Karacalı köylerinde oy vermeye giden yurttaşların önünü kesen ve oy kullanmaktan alıkoymak isteyen Ali Taşer, Adnan Şenay, Cemil Canvarcı, Tahir Mekir ve adı açıklanmıyan bir kişi olmak üzere toplam beş MHP yandaşı gözaltına alındıktan sonra tutuklandılar.

● Aydın il merkezinde MHP tarafından sandık müşahidi olarak görevlendirilmiş saldırgan Mustafa Yanlı diğer sandık görevlilerine bıçak çekti. Saldırgan tutuklandı.

mc

Baştarafı s. 1'de

liyetçi hareketin başının hapisteki ya da kaçak ülkücü komandolara yeniden cüret vermek için seçim sonuçlarını yeni bir fırsat olarak değerlendirmeye hazırlandığı bildirilmektedir.

Ecevit

Baştarafı s. 1'de

lenen seçim cinayetlerini «bazı ücüzü olaylar» diye niteledi.

Öte yandan bildirildiğine göre seçim gecesi durum erkenden belli olunca İstanbul il binasında toplanan CHP yöneticileri ve bazı bakanlar büyük bir moral çöküntüye uğradılar. Bazı ileri gelen CHP'liler «bu iş bitti» derken özellikle Ali Topuz'un CHP'nin seçim yenilgisinden büyük moralsizliğe ve şaşkınlığa kapılmış olduğu görüldü. Bu arada İstanbul İl Başkanı Erol Ünal, bildirildiğine göre CHP'nin seçmeni sandığa götüremediğini söyleyerek yenilgiye mazeret bulmaya çalışmaktaydı

Barış

Baştarafı s. 4'de

kelerin egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı gösterme şeklinde özetlenebilen uluslararası ilişki ilkelerinin uygulanmasını öngörür. Barış içinde birlikte yaşama, savaşın uluslararası anlaşmazlıkları çözme aracı olmasını redderek bunları karşılıklı görüşme yoluyla gidermeyi kabul eder.

Özetle, barış içinde birlikte varolma, iki sistem arasındaki mücadeleyi öngörür, ama bunlar arasındaki savaşı reddeder.

2. İstanbul

Baştarafı Sayfa 4'de

Fotoğraf, bayrama «Başlangıcından Günümüze Fotoğraflarla Türk Sinema Sanatı», «Fotoğraflarla Türk Resim ve Heykel Sanatı» gibi sergilerle katılıyor. Sergilerin amacının geçmişe ait sanat dallarının bugünkü kuşağa belgeleri, örnekleriyle tanıtmak olduğu söyleniyor. Örneğin, sinema sanatını geçmişten bugüne belgeleyen sergide sinemamıza ürün vermiş yönetmenler arasından 40 yönetmenin Türkçe ve İngilizce biyografilerinin yanında filimlere ait 200 fotoğraf da var.

2. İstanbul Sanat Bayramında «Türkiye'de Sanat Eğitimi» adlı bir sempozyum da var. Amacı, Türkiye'deki sanat eğitim kurumlarının öğretim ve eğitime yönelik sorunlarının ayrıntılarıyla gündeme getirilmesi. 22 - 25 Ekim arasında yapılacak sempozyumda çeşitli bilim adamları, öğretim görevlileri, yazarlar bildiriler sunacaklar.

Kitap sergilerinin yalnız kitap imzalarını kapsamaması, bunun yanında söyleşiler, şiir okumaları gibi okur ile yazar arasında yararlı etkileşimler sağlayacak etkinliklerin olması da sevindiricidir.

Resim sergilerinde ise, dünden bugüne resim sanatının gelişmesi, çeşitli akımlardan örneklerle gösteriliyor. Bu da, resim kültürü yönünden pek çok eksikliği giderici ve ortalama sanat izleyicisine de resim sanatına bugünkü vardığı düzeyde benimsetme amacına hizmet eder görünmektedir.

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin 2. Sanat Bayramı zengin ve çeşitlilik arzeden içeriğiyle, önemli bir kazanım olarak nitelikte, aslında ülkenin heryerinden sanatseverlerin izlemesini isterdik. Sanırız, ilerki yıllarda bu bayramın hiç değilse diğer büyük illerimize de taşırılması gerçekleştirilir ve sanat bayramı, amacına biraz daha ulaşmış olur.

Sosyal Demokrasinin

Baştarafı s. 1'de

ğimiz liderler kadrosu vardır ki, emekçiler bunların önderliğinden çok büyük zararlar görmektedirler.

Türkiye'deki sosyal demokrasi de bugün sağ önderlik altındadır. Ecevit ve şürekası, sağ sosyal demokrat tipinin gittikçe gericileşen ve tekelci çıkarlara daha sıkı sarılan bir örneğini vermektedirler. Toplumun acil demokratik perspektifini hesaba katmaksızın, emekçilerin başının üzerinde dolaşan faşizm tehlikesini ciddiye almaksızın burnunun doğrultusunda giden bu sağ sosyal demokrat şefler, halkımıza büyük zararlar vermektedirler.

Sağ sosyal demokratların baş sermayesi, yatıp kalkıp demokrasi güçlerine, sosyalistlere, emekçi halkımıza, halk demokratik harekete ve komünizme sövmektir. Komünizme ne kadar küfrederlerse kitlelerden o kadar destek göreceklerini umdukları için, hep kitlelerin sağ eğilimlerine hitap etmek isterler. İşte Türkiye'deki sosyal demokratların sağ önderliğinin siyasal kaderi de bu doğrultuda olmuştur.

Ecevit ve etrafındaki gerici çemberin siyasal demokrasimiz, emekçi halkımız açısından ne denli bir tehlike olduğunu bu seçimler kanıtladı. CHP liderleri, sadece halkımızın geneline değil, özel olarak CHP'den umudunu henüz kesmemiş olan tabanlarına da kötülüklerin en büyüğünü ettiler. Siyasal güvencesini sağa kaymakta bulan bu şef takımının gerçek iç yüzünün açığa çıkması için son iki yıl içinde gereği kadar malzeme birikmiş bulunmaktadır.

Eğer demokrasi gericiliğe yem olmaktan kurtulacaksa, sosyal demokrat hareketin de sağ şeflerden kurtulması gereklidir. Dünyanın hiç bir yerinde sağ demokratların önderliğindeki hareketler tutarlı bağımsızlıkçı ve demokratik olamamışlardır.

Türkiye'deki sosyal demokrat şeflerin tuttukları yol da hiç iyi değildir. Halkımızın onların gafleti yüzünden ciddi siyasi tehlikeler yaşamıştır ve yaşamaktadır. Başka ülkelerde, geçmişte görülen örneklerdeki gibi, bizdeki sosyal demokrasi de faşizmle uzlaşmaktan başka çare olmadığına kendini inandırmaya çalışmaktadır. Bunca deneye rağmen, MHP'nin azgınlaşan cinayet furyasına rağmen demokrasinin önemini bir türlü öne çıkaramayan, hatta azıtan siyasal gericiliği seçim ortamında istismara yeltenip on milyonlarca emekçi insanın hayatıyla oynayan bu sağ şefler sosyal demokrat hareketin başından kovulmadıkça, sosyal demokratların demokrasi mücadelesine, kendilerine yaraşır bir katkıda bulunmaları beklenmemelidir.

Bu şefleri halkımıza tanıtmak, onların ilişkilerini, amaçlarını ve siyasal kombinezonlarını geniş yığınlara öğretmek, hatta CHP'nin tabanına kavratmak da sosyalistlerin görevidir. İktidar deneyini de geçiren sosyal demokrasinin ülkemizde bir kez daha iktidar olması hayali, artık ayakları suya değer gerçekliğe dönüşmek zorundadır.

Emekçi halkımızın bugününün ve geleceğinin güvencesi, yaygın bir demokratik potansiyeli temsileden sosyal demokrasinin demokrasi cephesine kazanılması olacaktır. Bu da Ecevit ve şürekasının siyasal hayatımız üzerindeki etkilerini kökünden söküp atmakla mümkün olabilir.

Kendileriyle birlikte emekçilerin de çıkarlarını felâkete sürükleyen bu sağ demokrat önderliğe karşı mücadele yoğunlaştırılmalıdır.

Beritan aşireti göçebelikten kurtuluyor

● Köy İşleri Bakanlığı'nca Beritan göçebe aşiretinin iskanları için istimlak işlemlerinin tamamlandığı ve konut yapımı için 1,5 milyar lira ödenek ayrıldığı açıklandı.

Diyarbakır (a.a.) — Türkiye'nin son büyük göçebe aşiretlerinden olan Beritanların devamlı iskanlarının sağlanması için 1,5 milyar lira dolayında yatırım yapılacağı açıklandı.

Yaklaşık 1500 aileyi bulan Beritan göçebe aşireti için Köy İşleri Bakanlığı bütçesinden 1,5 milyar lira ödenek ayrıldığını belirten yetkililer Diyarbakır'da 5 köyün istimlak edileceğini, şehirde iskan isteyen aileler için ise sosyal konut yapımının sürdürüldüğünü bildirdiler.

Alınan bilgiye göre, geçen yıl, Köy İşleri Bakanlığınca 13 milyon 600 bin liraya istimlâk edilen Çınar ilçesinin Mollapolak ile Bismil ilçesinin Kaset köylerinde yapılması kararlaştırılan konutların yapımına geçmek üzere son hazırlıkların yapıldığı öğrenildi.

Gerçek Durum

rici siyasi güçler egemen olmayı başarmışlardır.

Seçim sonuçlarının en çarpıcı yanı, sosyal demokrasinin oylarının umulandan daha çok gerilemiş olmasıdır. «Sol» adına burjuvazinin kanatları altında dinlenen sosyal demokrasi, kendi bindiği dalı kesmiş ve emekçilerin güvenini büsbütün yitirmiştir. Bu kadarı bile sosyal demokrasinin, kendi kendisine verdiği derstir ve kitleler sadece bunu onaylamakla yetinmemişlerdir. CHP ektiğini bile biçememiştir. Çünkü o, tekelci güçlere bağladığı umudun, sandığa da etkili olacağını ummakta ve halka rağmen gerilemiyeceğini beklemekteydi. Hatta, hayal dolu lideri ve sosyal demokrasi, köylülerin oylarına bile umut bağlamış bulunuyordu.

Kısacası kitleler, sosyal demokrasiye ağır bir yenilgi tattırmak suretiyle kendileri açısından derslerini vermiş oldular. Sosyal demokrasinin bundan ne derece ders aldığını ise zaman gösterecek.

Ne ki kitleler sadece sosyal demokrasiye ders verebilmişlerdir. Ve asıl ders verilmesi gereken siyasi gericiler, kitlelerin bilinçlerinden saklanmayı bu seçimlerde de başarmış bulunmaktadırlar. Bu nedenle, yığınların tek yanlı bir ders verdiğinden sözetmek yanlış olacaktır. Çünkü, değişen dengelerin yol açacağı gelişmelerden de kitlelerin alacağı dersler olacaktır ve olmalıdır.

CHP'den ayrılan yığınların siyasi gericilerin etki alanları içinde kalmasında rol oynayan faktörlerden biri de sol ve sosyalist güçlerin durumudur. Sosyalistler, seçimler için yaptıkları propaganda çalışmaları boyunca kitlelere siyasal gerçekleri götürdüler ama bunda yeterli olamadıkları, yığınları doğru politikalar peşine çekemedikleri de görüldü. Sol oy potansiyelinin yüzbinlerle ölçüldüğü Türkiye'de alınan sol oyların toplamı, demokrasinin ve emekçi sınıf mücadelemizin geleceği açısından hayli düşündürücüdür.

Buradan çıkarılması gereken bir önemli ders daha vardır. Burjuva partilerinin etki alanını daraltacak yegâne güç olan sosyalistlerin ve genel olarak CHP'nin solundaki siyasi çizgilerin, güçlerini birlik platformuna koyamamış olmaları, bu sonuçların doğmasında önemli olmuştur. Sol ve sosyalist güçlerin seçim işbirliği tam anlamıyla sağlanabilmiş olsaydı CHP ile, sosyalistler arasındaki ayırım çizgilerini koymak ve bunu sandığın sunduğu göstergelere de aktarmak mümkün olacaktı.

Sol güçlerin birliğini bir türlü hazmedemeyen, ısrarla birlik çabalarını yokuşa süren, baltalayan ve inkârdan gelen siyasi çizgiler, boy sırası haline getirmek istedikleri seçimlerde kendi boylarına uygun düşen yerleri gerçekten almışlardır. Ama bu yer, hiç bir zaman sosyalistlerin, genel siyasi yelpazedeki etkinliği değildir.

Kitleler, sol güçlerin içinde bulundukları dağınıklık durumunu da mahkûm etmiş bulunmaktadırlar. Bundan çıkarılacak önemli dersler ve bu derslerin ışığında belirlenecek önemli görevler vardır. Seçim sonrasının toplumsal hayatına etkin olabilmek, burjuva gericiliğinin siyasal hesaplarını bozabilmek için, sol güçlerin tam ve yaygın bir birliğinin sağlanmasından başka yol kalmamıştır.

Zaafların güce dönüştürülebilmesi için, seçimleri ne denli küçümsemiş olsak bile, sonuçlarını önemsemek zorunda olduğumuzun bilincini taşımamız gerekmektedir.

Demokrasinin dinamikleri, sanıldığından, sandık göstergelerinin sunduğundan çok daha etkilidirler. Bu dinamiklerin esas işlevine kavuşması için en sorumlu olduğumuz günler önümüzdedir.

Deneyimlerimizi bu yönde değerlendirmek için vakit geçirmeden işe koyulmamız gerekiyor.

Onger: «Eylem

Baştarafı s. 1'de

nin somutlanmış olması ve bu eylem birliğinde yer alan sol partilerin daha çok oy alması bunun açık bir kanıtıdır. Eylem birliğinden uzak durarak güçleneceğini sananlar için ise anlamlı bir ders olmalıdır. Seçimlerden sonra Türkiye'yi önemli gelişmeler beklemektedir. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin uzun zamandır planladığı gerici hükümet formülleri gündeme gelecektir. Sol için ve tüm anti-faşist güçler için eylem ve güçbirliği her zamankinden daha çok yaşamsaldır. Tüm anti-emperyalist, anti-tekel, anti-şoven, anti- faşist güçleri seçim ortamında örmeye çalıştığımız eylembirliğini geliştirip güçlendirmeye çağırıyorum. Seçim kampanyasında birlikte savaşım verdiğimiz tüm arkadaşlarıma bana destek olan İstanbul emekçilerine teşekkür ederim.»

Plan hedefinin

Baştarafı s. 1'de

da bu yıl için öngörülen yüzde sekizlik hedefin çok çok altında kalmıştır. Ekonomi uzmanları 79 yılı bütçesinin Türkiye'nin bugünkü krizli ekonomisinin taşıyamayacağı ölçülerde bir hayalcilikle hazırlandığını ileri sürmektedirler. 79 yılı bütçesinde öngörülen harcamaların da fazlasıyla aşıldığı dış ticaret açığının tahminlerden büyük olduğu, buna karşılık bütçede beklenilen kaynakların gerçekte çok düşük kaldığı belirtilmektedir. Bu durumda dört yıllık planın ilk iki yılında öngörülen büyüme hızına varılamaması planı anlamsızlaştırmaktadır. Devlet Planlama Teşkilatı yetkilileri bu planda 1980 yılı için saptanan büyüme hızının terkedilmesini ve planın bu yıldan sonrasının yeni baştan düzenlenmesini savunmaktadırlar.

Kaçmaz

Baştarafı s. 1'de

güven duymamaktadır.

Kitlelerin, partimizin birlikçi politikalarını onayladığından, birliği zorlaştıran politikaları ise mahküm ettiğinden sözedebiliriz.

Ama esas olan, önümüzdeki acil örgütsel görevleri buradan çıkarmak ve halk güçlerimizin birliğini sağlamak yönünde sorumlu davranmaktır.

Partimiz, bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da, birlikçi tutmunu ısrarla sürdürecektir.

Demokratik halk kooperatifleri gerici engelleri aşacaktır

Üreticilerin kurdukları kooperatiflerin yurt çapında gelişmekte oluşu aracıları büyük ölçüde rahatsız etmeye başlamıştır. KÖY-KOOP'un dışsatıma yönelik çalışmaları bu rahatsızlığı ve öteden beri varolagelen kooperatif düşmanlığını artırmıştır.

Ürünlerinin değerlendirilmesinde kooperatifcilerin önemini gitgide kavrayan köy emekçileri, gericilere karşı mücadele ederek onların kooperatiflerde etkin olmalarını önlemektedir.

Tonya ve Bütün Köylerini Kalkındırma Kooperatifi, kuruluşundan sonra yakın zamanlara kadar gericilerin, zengin köylülerin yönetiminde kalmış ve onların çıkarlarını gözetmişti. İlericilerin çabalarıyla çıkarcıların yönetiminden kurtarılan kooperatifte, üreticilerin ekonomik çıkarlarının esas alınması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Bu gelişmeleri, adı geçen kooperatifin yönetim kurulu üyesi HASAN KALYONCU'dan öğrenmek amacıyla gazetemiz muhabiri M. Hilmi Küçük'ün yaptığı konuşmayı sunuyoruz.

● Sayın Hasan Kalyoncu, sizinle Gerçek gazetesi muhabiri olarak konuşmak istiyorum. Önce kendinizi tanıtır mısınız?

1952 yılında Tonya'da doğdum. İlk ve ortaokulu Tonya'da, öğretmen okulunu Trabzon'da okudum. 1970 yılında ilkokul öğretmenliğine başladım. Halen Tonya'da ilkokul öğretmeni olarak görevliyim. Bir dönem de TÖB-DER şube başkanlığı görevini yürüttüm. Tonya ve bütün köylerini kalkındırma kooperatifi yönetim kurulunda üyeyim.

● Kooperatifin kuruluşunu ve tarihçesini anlatır mısınız?

Kooperatifimiz 1969'da kuruldu. Kooperatifin öz kaynakları ve devlet kredileri ile 5 ton/gün kapasiteli bir süt fabrikası kooperatifimiz bünyesinde işletmeye açılmış ve 1974 yılında üretime geçmiştir. Kooperatifimizin 968 ortağı vardır. KÖY-KOOP üyesidir. Kooperatife bağlı işyerinde (süt fabrikasında) 25 personel çalışmaktadır. Personel'in tümü ilçemiz halkından olup bunların büyük bir çoğunluğu aynı zamanda kooperatifin üyesidir. Her yıl yapılan genel kurulda yönetim kurulu seçilir ve bir yıl görevde kalır.

● Siz yönetim kuruluna seçildikten sonra kooperatifin amaçlarının gerçekleşmesi ve hayata geçirilmesi bakımından ne gibi değişiklikler oldu?

Yönetim kurulumuz 1 Nisan 1979'da göreve başladı. Bir çalışma programı taslağı hazırlanarak bu program uyarınca çalışmalara yön verildi.

İlçemiz halkının temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Bu konuda da süt hayvancılığı ön plandadır. Zaten kooperatifimiz üreticisinin sütünü değerlendirmek için uğraş vermektedir. Kesinlikle kâr amacımız yoktur. Fabrikamızın ürettiği ürünlerin satışından elde edilen gelir yine halka döner. Örneğin, ortalama süt fiyatları 10 liradan 12 liraya çıkarıldı. Bunun yanında yağ oranına göre 13 liraya da süt alınmaktadır. Bu arada şunu belirtmekte yarar var: Devletin saptamış olduğu en yüksek süt fiyatı 9 liradır.

Ayrıca yönetim kurulumuzun çalışmaları sonucu köylerde belirlenen merkezlerden kooperatifimize ait arabalar süt almakta ve bunun karşılığında üreticiden herhangi bir nakliye ücreti kesilmemektedir.

Aslında 5 ton/gün kapasiteli bir fabrika Tonya'ya yeterli değildir. O nedenle 40 ton/gün kapasiteli bir fabrikaya sahip olabilmek için gerekli ön çalışmalara başlatılmış olup, yapılabilirlik etüdü Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığına sunulmuş ve bakanlığın onayından geçmiştir.

Ancak birtakım bürokratik engeller işin ağır yürümesine neden olmaktadır. Amacımız 1980 yılı içinde bu projeyi gerçekleştirmektir.

● Halkımızın da yakından bildiği gibi, kooperatifin şimdiki olanakları ölçüsünde halkımıza birtakım temel ihtiyaç maddeleri satması, gerici esnafı rahatsız etmektedir. Gerici esnaf ve onların işbirlikçilerinin oyunlarına karşı ne gibi önlemler düşünüyorsunuz?

Kooperatifimiz yeni başlattığı çalışmaları sonucu üreticiden halkın gereksinimi olan hayvan yemi satışlarını sürdürmektedir. Bu durum sizin de belirttiğiniz gibi gericileri ve onların işbirlikçilerini rahatsız etmiştir. Ancak, biz kooperatif olarak bu çalışmaları geliştirmek kararlı bir biçimde sürdüreceğiz halkımızın birkaç tane aracı tarafından sömürülmesini engelleyeceğiz. Gericilerin ve onların işbirlikçilerinin bütün çabası boşadır. Kooperatifimiz halka dayanmaktadır. Çalışmalarımız halkımızın kooperatife güvenini ve ilgisini her geçen gün artırmaktadır. Önümüzdeki günlerde sözü edilen tüketim maddeleri halkın ayağına kadar nakliye ücreti alınmadan getirilecektir.

● Şimdiye kadar kooperatif gericilerin elinde olduğu için halkımıza yararlı olamadığı bilinmektedir. Ancak bundan sonra eğer siz birkaç dönem daha seçilirseniz neler tasarlıyorsunuz?

Kooperatifimize bağlı süt fabrikası (SÜTSAN) ilk iki yıl 2,5 milyon lira zarar etti. Daha sonra yönetime gelen halktan yana yönetici ekibimiz bu zararı kapatarak kooperatifi darboğazdan çıkarmıştır.

Bizim birkaç dönem daha seçilmemiz bir sorun değildir. Asıl olan yönetime halka hizmet edebilmeyi amaç edinen kişilerin gelebilmesidir. Öyle sanıyorum ki, bu anlayışla gelecek olanlar kooperatif ça-

Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Bir adım daha

Seçimleri geride bırakan halkımız şimdi gözlerini kendi iradesinin yol açacağı sonuçlara dikmiş bulunuyor. Ama iradesini gerilerde, sandığın içinde bırakmadan. Şimdiye, yarına taşıyarak.

Seçimlerin halkımıza ne getireceğini, kabaran siyasal heyecanların, durulurken oluşturacağı dengelerden izliyeceğiz. Belki burjuvazinin verdiği alışkanlıklardan olacak, kitleler politik süreçleri yakalayacakları tek yer olarak seçim sandıklarının civarını görürler.

Ama artık böyle olmadığı, hayatın bütün dilimlerinin politik bir iştahla yaşandığı günlerdeyiz. Politika, sınıfsal ve zümresel etkinliği çok aşmış, toplumsal bir vaygınlığa dönüşmüş bulunuyor. Bunun anlamı, hayatın seçimlerle sınırlı olmayan aktivitesinin bilinçli olarak ve eylem düzeyinde yaşanıyor olmasıdır.

Seçimlerden sonrasının bu ilk günlerinde belirlediğimiz ve altını çizmekte yarar gördüğümüz görevler var. Üstelik bunlar yeni de değil. Denebilir ki, seçimler öncesinin özel şartlarına terkettiğimiz ama bugün yeniden karşımızda gördüğümüz sınıf kaderidir bunlar. Bu görevleri kendimize kavratabilmek için verdiğimiz mücadeleye bıraktığımız yerden başlamamız gerekiyor.

Seçimler bize bazı şeyleri öğretti. Bunların başında gelen, çıkarcı politikacıların burjuva tuzaklardan kurtarmamız ve bize yol gösteren kendi ilkelerimiz etrafında toplamamız gerektiğidir. Bu gerçeğin bilincini tahrik etmeliyiz ve sürekli kılmalıyız. Ama kendimizi de sürekli yenileyerek.

Seçimlerin bize armağanı bir iktidar ortaklığı olmayacaktı. Bunu önceden biliyorduk. Ayağımız yerde olduğu için, kitlelerin nabzını elimizde tuttuğumuz için biliyorduk. Kimimiz kendisini böyle umutlara kaptırmış olabilir. Ya da varolan böylesi umutların seçimler dolayısıyla su taşımış olabilir. Ama, yanılgı olmasa bile, en azından sürçme sayabileceğimiz bu nabız düşmelerini hareketimizin diri unsurları arasında kazanma olanağımız vardır. Bunu sağlamaya çalışmalıyız

Hep kötü şeyler düşünmekten doğan kuşkuculuğumuz artık burjuvazive karşı yöneltmemiz gereken ortak bir silaha dönüşmelidir. Silahın kabzasından kimin tutacağı, mermi şeritlerini kimin denetliyeceği her zaman önemli olmuştur ama, silahın kimi vuracağı çok daha önemli olmalıdır. Birden fazla ama küçük mevzilerin savaş yalnızlığında yaşanan yenilgiler sürekli değildir. Biz birleştirmesini bilmiyorsak, burjuvanın salvo atışlarının açtığı çukurlar bizi mutlaka yanyana düşürecektir. Lakin biz, sınıf mücadelesinin rastlantılara terkedilemiyeceğini olsun öğrenmiş bulunuyoruz.

Kimin parlamenter barikatlarda takılıp kalacağını, kimlerin seçim sandıklarındaki kavgayı, sınıf mücadelesinin dinlendirici bir molası olarak gördüğünü, önümüzdeki günler kanıtlayacak. Ve önümüzdeki günler, bir kere daha gösterecek, sınıf muharebelerinin yaşayacağımız sıcaklığında, seçim sandıklarındaki «güvenliğin» olmadığını.

O halde, kendi güvenliğimizi kendimiz sağlamak için görev başında olmalıyız. Birbirimizi çağırmadan ama birbirimizi anlıyarak.

Tepeköy'de kooperatif kongresi üreticiler için ileri bir adım oldu

Tepeköy ve Çevresi Orman Köyleri Kalkındırma Kooperatifinin kuruluşu ile Bulancak'ta demokratik halk kooperatifçiliğinin gelişmesi doğrultusunda önemli bir adım atılmıştı. Kooperatifin Eylül ayı içinde yapılan birinci olağan kongresi üreticiler için daha ileri bir adım getirdi.

Kongreyi kısa bir konuşma ile ziraat mühendisi Peker Karakılıç açtı. Divan seçimlerinin yapılmasından sonra faaliyet raporu okundu. Tartışmalar derin bir ilgiyle izlendi. Kongre, çeşitli soru ve açıklamalarla canlılık kazandı.

Seçimlerin yapılmasıyla birlikte yeni yönetim kurulu da belirlendi ve yeni yönetim görev bölümü yaptı.

Kongre'ye EKÖB (Emekçi Köylü Birliği) adına bir mesaj gönderen Saim Şenel, köylülerin sorunlarına değindiği mesajında şöyle dedi: «İşbaşına geçen hükümetler, emekçilerin sorunlarıyla ilgilenmediler. Emekçi köylüler, sorunlarının çözümü yolunda örgütlenmeleri gerektiğini gitgide kavradılar. Emekçiler kooperatiflerde sömürüye karşı ekonomik mücadele için örgütlenirlerken, demokratik kitle örgütlenmesini de geliştirmek zorundadırlar. Emekçi Köylü Birliği bu yolda atılmış bir adımdır. Emekçiler, bu örgütün çatısı altında birleşmelidirler.»

Üretici kooperatifleri yaygınlaşarak güçleniyor

Köylüler yıllardır, aracının, tefecinin, parababasın tüccarların sömürüsü altında inliyor. Urettıklerini yok pahasına tüccara devretmeleri karşısında hükümetler seyirci kalıyor, bunun da ötesinde açıkça aracılara arka oluyorlar. Krediyi onlar alıyor, taban fiyatlarının yüksekliği onların işine yarıyor, köylülerse acımasız bir sömürünün çarkları altında eziliyor. Köylüler artık bu gerçeği kavramaya başladılar. Kooperatifleşme çabalarının önündeki her türlü engeli alarak ürünlerinin pazarda değer bulması için örgütleniyorlar. Aşağıda, örnek bir kooperatif kurmuş bulunan Bulancak Tepeköy Kooperatifi Başkanı Hasan Midillioğlu ile kooperatiflerin amaçları, sağladıkları başarılar üzerine yapılmış bir söyleşiyi bulacaksınız.

● Önce bize kısaca köyünüzü tanıtır mısınz?

Tepeköy, Bulancak ilçesine 24 km. uzaklıkta bir orman köyüdür. Köyümüzün ulaşımı oldukça zor. Yolumuz stabilizedir. Ancak bir bölümü taa 1958'lerde köylünün kazma, kürekle açtığı ve ancak jiplerin gidip geldiği dar, rampa, bakımsız patika yol. Eskiler bu yola «Cehennem yokuşu» diyorlar.

Köy halkı geçimini fındıktan, kasabada kanalizasyon işlerinde, inşaatlarda inşaat yaparak ve hammaliye işlerinde çalışarak sağlıyor. Tepeköy, fındık dikim sahasının sınırında bulunuyor.

Köyümüzde 215 hane, 6.000 nüfus var. 1950'de yapılan ilk okulunda on öğretmen görev yapıyor. Ancak okul binamız oldukça eski. Okul ha çöktü, ha çökecek. Köyümüzün altyapı tesisleri hiç yok. Halk hâlâ çam çırasıyla aydınlanıyor. Okuma yazma oranı oldukça düşük. Erkeklerde bu oran yüzde 30, kadınlarda ise yüzde 10. Çok gülünç bir rakam. 93 göçmenleri diye anılan köy halkının çoğu birbirine akrabadır.

● Kooperatif kurmayı neden gerekli gördünüz?

Köy aydınları olarak, köyün mevcut sorunlarının çözülmesi, bu ekonomik sistem içinde sömürüye bir nebze de olsa karşı koyup soluklanabilmek için, kooperatif çatısı altında birleşmeyi gerekli gördük. Tepeköy çevresi Orman Köyleri Kalkındırma Kooperatifini kurduk.

● Köy aydınları olarak dediniz; asıl mesleğiniz nedir?

Öğretmenim. Köyün ilk diplomalı devlet memuruyum. 7 yıl ilkokul öğretmenliği yaptım. Şimdi ise orta öğretimde türkçe öğretmeniyim. 12 yıllık öğretmenlik hayatım var.

● Bu kooperatifin kurulmasında sizin öncülük ettiğiniz belli oluyor. Başlıca amaçlarınızı söyler misiniz?

Gördüğünüz gibi köyümüz bu beldenin en geri kalmış köylerinden biridir. Yarım yüzyıllık cumhuriyet tarihinde devlet hizmeti hiç denecek düzeyde kalmıştır. Bir orman köyü olmasına karşın orman ürünlerinden hiç yararlanamamaktadır. Tarım amacıyla ormanlar ya yakılmıştır, ya da kesilerek yok edilmiştir.

Açılan arazilere önceleri patates ekilmiş, daha sonraları mısır, arpa gibi tarım ürünleri üretimine gidilmiş. Ancak bu arada sel, rüzgâr ve toprak kayması yararlı toprağı alıp götürmüş, kocaman araziler —ki 15 dönüm— hiç işe yaramaz hale gelmiş. Gerçi şimdi bu arazi mera olarak kullanılıp, az da olsa hayvancılığa olanak sağlamaktadır, ama yeterli değildir.

Ben bu meraların değerlendirilebileceğini düşündüm. Bu araziler üzerinde yapılacak süt ve besi hayvancılığı köyümüzü ve çevresini biraz olsa soluklandırabilir kanısındayım. Ve şuna inanıyorum ki, projemiz onaylandığı ve uygulandığı —200 baş süt hayvancılığı projesi teklifimiz— takdirde, köyümüz doğu Karadenizin süt ve besi hayvancılığı merkezi olacaktır. Hemen süt gereksinimine bir örnek vermek istiyorum. Bilindiği gibi Giresun'da TSE'ün peynir fabrikası var. Ve duyduğumuz kadarıyla yüzde 7 kapasiteyle çalışıyormuş. İşte bizim projemiz uygulandığı takdirde bu kapasite daha da artacaktır

● 200 baş süt hayvancılığı dediniz; bu 15-20 milyonluk yatırımı gerekli kılıyor. Bunu nereden ve nasıl finanse edeceksiniz?

Evet. Asıl önemli olan da budur zaten. Öncelikle Orköy'e başvuracağız. Ondan sonra Köy-Koop. Birliğine. Ortaklık için şimdiden karar almış bulunuyoruz. Tüm bunları başarabilirsek Demokratik Halk Kooperatifçiliğinde önemli bir adım atmış olacağız. «Demokratik Halk Kooperatifçiliği» hükümetin programında var, bu konuda zorlamalar yapacağız. Sanırım birşeyler koparırız.

● Demokratik Halk Kooperatifçiliğinden ne anlıyorsunuz?

Demokratik Halk Kooperatifçiliği, küçük üreticilerin ve yoksul köylülerin tek tek olanaklarını birleştirerek oluşturdukları ekonomik demokratik birer örgütlenmedir.

Burada «Demokratik» ve «Halk» kelimelerine dikkat etmek lâzım. Bu tür kooperatiflerin iki amacı vardır. Birincisi ortaklarını ekonomik yönden güçlendirmek, ikincisi ve en önemlisi mevcut ekonomik düzen içinde sömürüyü en aza indirmek. Bunun için tek yolun örgütlenmek olduğunu, emekçi halk kitlelerine kavratmak, kooperatifçiliği yaygınlaştırmak da görevimizdir.

BURSA KÖY-KOOP ÜZÜM VE ELMA ALIMINI SÜRDÜRÜYOR

Bu yıl Bursa KÖY-KOOP Birliği elma ve üzüm alımına girerek, gerçek bir kooperatifçilik örneği vermiştir. Keles Belenören köyünden 200 ton, İnegöl'den 100 ton elma günün rayiç bedeli üzerinden alınarak soğuk hava deposuna konmuştur. Ayrıca elmaların pazarlaması yapıldığında da kooperatif ortaklarına kâr dan prim verilecektir.

İznik'in Çamdibi köyünden 100 ton «Müşküle» üzümü alımında da aynı yol izlenmiştir.

Kendisiyle görüştüğümüz KÖY-KOOP Bursa Birlik Başkanı İSMAİL AYDIN şunları söylemiştir:

«Çeşitli imkânsızlıklarımıza rağmen bu yıl elma ve üzüm alımına girerek üreticilere ve özellikle ortaklarımıza destek olmaya çalıştık. Bizim alım yaptığımız bölgelerde tüccar, elma fiyatlarını arttırmak zorunda kalmıştır. Devlet, kooperatiflere bu konularda yardımcı olursa, bölgede üretilen ürünlerin hepsinde büyük çapta alıma gireriz. Böylece üreticinin ürettiği ürünler gerçek değerini bulurken, kooperatifçilik de gelişmiş olacaktır.»

Karakoca köyü kooperatife kavuştu

Ali ERDEM

Köyümüz Karacabey'e bağlı ve merkezi bir köy. 1979 Ağustos basında Üretim - Pazarlama ve Tüketim Kooperatifini her türlü engellemeyi aşarak kurmayı başardık. Bazı çıkarcı ve gerici çevreler çabalarımızı boşa çıkarmak için yoğun bir karşı - propaganda yaptılar. Ama yılmadık, didindik, uğraştık ve 9 arkadaş olarak başladığımız çalışmaları sonuca ulaştırdık. Sohbetler, toplantılarla köylümüzün büyük bir bölümünü demokratik halk kooperatifçiliğinin yararlarına inandırdık.

Köylülerimize bu inancı verebilmek için kooperatifçilik hakkında yeterli bilgi sahibi olmamız gerektiğini biliyorduk. Çeşitli kitaplar okuduk. Komşu kooperatifleri, ülkemizdeki kooperatifçilik çalışmalarını yakından izledik. Köylü birliği ve Gerçek gazetelerinde bu konuda çıkan yazıları hiç kaçırmadan okuduk.

Şu anda üye sayımız 125. Üye sayımızı artırmak için yoğun bir çaba göstermeye devam ediyoruz. Kooperatifimizin somut ve örnek çalışmalar yapması için uğraş veriyoruz. Bu calısmalar, biliyoruz ki kooperatife olan güveni artıracaktır. Böylece çevre köylere de açılarak, üye sayımızı 300'e kadar çıkartacağımızı umuyoruz.

Geçen yıl üreticiler gübre sıkıntısı çektiler. Bu yıl bunu önlemek icin ilk elde bu sorunla ilgilendik, gübre ihtiyacımızı saptadık. Ziraat Müdürlüğü ile ilişki kurarak gübre getirttik. 80 ton gübre aldık. Bu miktar, üyelerimizin ihtiyacını karşılamaya ferah ferah yetecektir.

Yine üreticilerin yağ ihtiyacını karsılamak için Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifler Birliği ile ilişkiye geçtik ve yağ dağıtımı yapabilecek duruma geldik.

Köyümüzde üretilen soğanların nakli için aracıyı ortadan kaldırarak çok ucuza çuval getirttik. Çevre köylerle birleserek mandra kurmayı planladık. Artık terlemeden para kazananları aradan çıkartıyoruz. Sütü ucuza kapatmak için üreticiyi borclandıran ve yok pahasına mal edinip vurgun vuran mandıracılardan kurtuluyoruz.

Hayat pahalılığının hızlandığı, sömürünün had safhaya vardığı, hayatın parababaları tarafından çekilmez hale getirildiği şu günlerde kooperatifte birleşmemiz sömürüye karşı mücadelede önemli bir adım oldu. Ayrıca kooperatifler, emekçi köylülerin birleşmesinde önemli rol oynuyor. Sömürücü tüccarlara ve aracılara karşı mücadele bilincimiz gelişiyor.

Gazeteniz aracılığıyle tüm üretici ve emekçi köylülere sesleniyorum: Hep birlikte omuz omuza verelim, gücümüzü gösterelim.

Yaşasın demokratik halk kooperatifçiliği.

Yaşasın emekçi köylülerin birliği.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

